

FONTOS HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. cz. közönséggel tisztelettel tudatni, hogy Cseh- s Morvaország legelőkelőbb vásongyárosaival kötvényileg szállítási szerződésre léptünk, miáltal azon kellemes helyzetbe tettünk, hogy vászonárunkból mindenkor a legkínobbékkal s folyvást a legolcsóbb árért szolgálhatunk.

Feleslegesnek tartjuk itthelyt árucikkeinket ajánlgatni s azok jószágát földicsérrel elhalmozni, — mivel fentírt gyárak mind- ezekért elég kezeséget nyújtanak, s csak egy próbavásárlásra vagyunk bátrak a t. cz. közönséget felkérni, melynek megtörtévével bizonyára minden kétfelől leend osztatva. — Különös figyelmet érdemelnek: n-hézféle rumburgi, kreasz-, bőr- és szilézai vásznaink, 6, 12, 24, 48 személyre való rumburgi damasz-asztalkészületeink, abroszaink, zseb- s törülközőkendőink, valamint 8/4, 9/4 és 10/4 rófézes ágylepedőink. — Nagy raktárt tartunk továbbá kész férfi- s női vászon ingekből; s szines ingekre nézve pedig képesek vagyunk minden kívánalomnak tökéletesen megfelelni. — Dús választékban kaphatók még raktárunkban mindennemű valódi szines kanavaszak, csínyatok, barchetók s minden az e szakba vágó árucikk a legújnyosb áron.

A vászonárunk valódisága s minőségeért jótállás biztosítottik. Összes vászonárunk s fentebb elősorolt árucikkeink minden árfokozatban kaphatók s így levélbeli megrendelések is a pénzösszeg beküldése vagy postai utánvét mellett, könnyen eszközölhetők.

Tavaszi divatelméinkből kívánatra mustrákkal szívesen szolgálunk.

WETZER és KUNZ

rumburgi vászon-raktára a „szép juhásznohéz“ Pesten, az uri- és kigyó-utca szögletén.

A karlsbadi természetes ásványvizek szétkülde.

A karlsbadi ásványviznek nem ritkán a crodálközéssel határos gyógyereje sokkal ismeretesebb, hogyem annak további magassalása szükségessé válnék. Ez több század után tapasztalásilag bebizonyult tényállás. Hogy mely betegségekben vétessenek használ- lathó a karlsbadi ásványvizek, azt dr. MANN az általa kidott füzetében a leg- késebb részletekig bőven megírja, mely kívánatra bárkinek ingyen s bérmentesen küldetik meg. — A karlsbadi források mind szétküldehető, de különösen a mühlbrunn, schloss- brunni és buzgárvíz szállítatnak a legnagyobb mértékben. Minden megrend- lésnek a raktárak által minden nagyobb városban, s közvetlen a források szállítási igazga- tóságán által MATTONI HENRIK felügyellete alatt Karlsbadban Csehországban, s Bécsben Maximilianstrasse 5. sz. alatt.

SZOBA-ÜRSZÉKEK,

melyek által a búz tökéletesen elzáratik, darabja 5 ft., lakkozott 8 ft., csinos szer- kezettü s finoman lakkozva 15 ft.

Készületek, melyek minden árnyékűszékhez alkalmazhatók, s mely által a lég- vonal és búz tökéletesen eltávolítottik, darabja 8 ft. Mindkét tárgyat illetőleg egy kir. szabadalommal ruháztattam fel.

Egészen teljes és díszes Angles-ek viztartóval, porcellán-csészével erős hor- gany-érezből szilárd gépezettel, famunkálatlaltal együtt, minden házi árnyékűszékhez könnyen alkalmazható, helyben általam föllállítva egyévi jótállás mellett 30 ft. Mustrák mindenkor készen tartanak.

KEMÉNY-FEDELZETEK,

gömbölyűk vagy négyzetűek, melynek alkalmazása által a füst a konyhából s lak- helyiségekből nyomtalanul eltűnik, egy darab ára 10 ft.

A pakolásért darabonként ládával együtt 1 forint számítatik.

Továbbá folytonosan készen kaphatók furdó- és ülőkádak a leg-erősebb horganyérezből.

MIKSITS KÁROLY,

2041 (2-6) bádógos mester Raktár: rózsater 2. sz. a., a városháza mögött.

GUARANA

Azon pillanatban meg- gyógyítása a fejköszvény, főfájás és zsanának (Neural- gie) által, Grimault és társa gyógyszerésktől Párisban.

E növényi anyagoknak, mely Braziliából származik, kedvező eredményei oly bisto- sak, hogy az a t. cz. közönségnek egész bizalommal ajánlható. — A Grimault und Comp. peséje mindenkor figyelembe veendő, ki mint e szernek főmportálója a legújnyosb árért (katalógusban 12 por) képes szállítani. Ára 1 ft. 50 kr. A forratar egész Magyar- országra nézve Török József gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. sz. a. 1893 (4-12)

Klemm István

kir. szabadalmazott

kukorica-, burgonya- és répamag-velőgépe,

mely gyakorlatban tökéletesen észszerűnek bizonyult s hasonlítanul egyszerűbb s újnyosabb minden eddig ismert hasonló gépnél. — Alólírott kizárólagosan joga- sítva a nevezett gépek gyártása s eladására, azok leírását, rajzát s árjegyzékét bér- mentes tudakozásokra közli.

HÁCSEK MÓR,

2037 (2-3)

szabadalomtulajdonos. Irodája: Pesten, nádor-utczában 11. sz.

Az első cs. kir. szabad. Dunagözhajózási-társaság.

A személyszállító gőzöcsök

MENET RENDE

márczius havában 1867. A Dunán.

Le felé.

Steinből Nussdorfra: minden páros szá- mu napon 8 órákor reggel.

Bécsből Pozsonyba: naponként 3 órákor délután a helyigözessel.

Bécsből Pestre: naponként 6 1/4 órákor regg. (Első menet márcz. 3-án.)

Esztergamból Vác és Pestre: napon- ként 6 órákor reggel a helyigözessel és 4 óra felé délután a bécsi személyszállító- hajóval.

Vácról Pestre: naponként 8 óra után reggel a helyigözessel és 5 óra felé dé- lután a bécsi személyszállító-hajóval.

Pestől Mohácsra: hétfőn, szerdán, szombaton 7 órákor reggel és 8-ik márc- zistól kezdve hétfőn, szerdán, péntek- ken, szombaton 7 órákor reggel.

Pestől Eszék és Zimonyba: hétfőn, szerdán, szombaton 7 órákor reggel.

Pestől Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: (hajóvaltoztatással Orsovánál) szerdán 7 órákor reggel.

Zimonyból Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: (hajóvaltozta- tással Orsovánál) pénteken reggel.

Baziasról Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: (hajóvaltoztatással Orsovánál) pénteken délelőtt a pesti vasutvonal megérkezte után.

Orsováról Giurgevo, Galacz és Kon- stantinápolyba: szombaton délelben.

Fölfelé.

Nussdorfról Steinba: minden páratlan számu napon 8 órákor regg.

Pozsonyból Bécsbe: naponként 6 1/4 órá- kor reggel a helyigözessel.

Pestől Bécsbe: naponként 6 órákor dél- után. (Első menet márczius 1-jén.)

Pestől Vác és Esztergamba: naponként 3 órákor délután a helyigözessel és 6 óra- kor délután a Bécsbe menő személyszál- lító hajóval.

Mohácsról Pestre: hétfőn, szerdán, pént- eken, 3 órákor délután, és márczius 9-től kezdve hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton 3 órákor délután.

Zimonyból Eszék és Pestre: vasárnap, kedden, esütőrtökön 10 órákor délelőtt.

Baziasról Pestre: szombaton délután.

Orsováról Pestre: szombaton reggel.

Galaczról Giurgevo, Orsova, Zimony és Pestre: (hajóvaltoztatással Orso- vánál) kedden reggel.

Konstantinápolyból Galacz, Orsova, Zimo- ny és Pestre: (hajóvaltoztatással Orso- vánál) pénteken délelőtt.

A mohács-pécsi vasut vonatát a személyszállító-gőzö- sök menetivel Mohácsra és vissza összekötöttetésben állanak.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba: szerdán reggel. Zimonyból Szegedre: vasárnap délelben.

A Szávan.

Sziszekről Zimonyba: kedden reggel. Zimonyból Sziszekre: pénteken reggel, csatlakozva a esütőrtökön este Pestől jövő személyszállító-hajóhoz.

A szerb part hosszában.

Belgrádról Gradischtere Baziasch érin- tésével, a Zimonyból jövő első helyigözös megérkezte után, kedden reggel.

Belgrádról Orsovara, Baziasch érintésé- vel, a Zimonyból jövő első helyigözös megérkezte után, esütőrtökön reggel.

Schabaczról Belgrádra: hétfőn reggel.

Gradischteről Belgrádra Baziasch érin- tésével, szerdán reggel.

Orsováról Belgrádra Baziasch érintésé- vel, szombaton reggel.

Belgrádról Schabaczra: vasárnap reg- gel az első zimonyi helyigözös megérkezte után.

A személyszállító-gőzöcsök megérkezése Pestre:

Bécsből: naponként este.

Mohácsról: kedden, esütőrtökön, szombaton és márczius 9-től kezdve kedden, esütőrtökön, szombaton, vasárnap délután.

Eszék és Zimonyból: kedden, esütőrtökön, szombaton délután.

Orsováról és a Dunafejedelemsegekből: kedden délután.

Pest, február 24-kén 1867.

Az első cs. kir. szab. Dunagözhajózási-társaság

főügyvivőse Magyarországon.

2016 (3-5)

MÜLER TAMÁS

kalapos-mesternél Pesten,

király-utca 4-dik sz. a., a „fekete macskához“.

női- és férfi-kalapok divatozás végett elvállaltatnak s minden tetszés szerinti formára átalakíttatnak.

Ugyanott kaphatók feldiszített leányka-kalapok 1 ft. 50 krtól 4 forintig.

2029 (2-3)

Földmérési és csillagászati műszerek

a legkínőbb nemben és szilárd munka,

készítők Starke és Kammerer Bécsben,

cs. kir. polytechn. intézet.

S ajánlják magukat fentebbi műszerek, valamint természetani, időjárás s vegytani, pontmérő műszerek szállítására vasutépítészhez, föld s telekmérésekre, csillag- dak s iskolák számára, mérnökök, mezél- s erdőgazdak s banyatulajdonosok- nak sat, nemkülönbön bizományi kereskedők házaknak. — Árjegyzékek ingyen szolgálhatók ki

2052 (1-3)

Pest, márczius 24-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyezer hasábjott petit sor, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri iktatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Hansenstein és Vogler, Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden iktatás után 30' nyjkr.

Lonovics József.

(1793—1867.)

A magyar Sion ismét gyászban van. A herceg-prímás után az egyház második fő- méltósága, a kalocsei érsek hanyatlott sírba.

Lonovics József azon ritka férfiak közé tartozott, kiket nem a magas állás ékített, kik magok belső becsével ragyogva, fényt kölcsönöztek a legmagasabb állásnak is. Nem csak a tisztas és méltóságos egyháznagy arany keresztje díszítette mellét, a hazafiság és nemes érzelmek drága köve is fénylött azon. Fejének nem egyedüli éke volt az infula, a tudomány és eszmék ragyogtak

noki tehetsége, úgy mint mérséklete, nem csekély figyelmet ébresztett.

De fényes pályája ott veszi kezdetét, midőn 1834-ben a csanádi püspöki székre emeltetett. Püspöksége három első évében egyházzóregyházra bejárta megyéjét, s főleg a népnevelésnek addig nem ismert lendüle- tet adott. Ő volt, hogy egyebet ne említ- sünk, az első, ki tanai iskolákat állított föl.

Tetemesen áldozott a temesvári kisdovoda- dákra; s ugyanazon arányban a Temesvárott általa felállított bölcsészeti és jogi tan-

után a politikai küzdelem évei következtek. Az 1839/40-ki és 1843/4-ki pozsonyi ország- gyűléseken a főszerepek egyike jutott neki.

A főpapság, hagyományosan a konzervatív (kormány) párt soraihoz tartozott. S a nagy eszű és ékes-szólo Lonovicsnak kelle e párton mindig az első sorok egyikében küzdenie. E két országgyűlés egyik fontos tárgyát a vallásügy képezte. A szabadelvű ellenzék, csaknem egészen valláskülönbség nélkül, a vallások felekezeti kölcsönös egyenjóságára mellett harcolt, a vegyes házasságok, rever-

salisok stb. annyi keserű vitát földéztet kérdéseiben. Lonovics itt, konzervatív és püspöki kettős állásánál fogva előtérbe állitta- tott az ellenzéki szónokok egész ostromtűzével szemben. Egyhá- zához s annak kiváltságos helyzeté- téhez szilárdul ragaszkodó lelke az érvek és szónoklat minden forrásait fölkereste s kimeríté, hogy érvényt szerezzen egy, a közvélemény szemében más tart- hatlan és túlszárnyalt álláspont- nak. És ellenfelei is elismerték, hogy soha kevéssebb ügy több észszel vitatva és higgadtanban védve nem volt, mint általa.

Az 1848-iki év szomorú for- duló pontot képez életében. A magyar miniszterium előterjesz- tésére V. Ferdinánd király által egri érsekké nevezetett ki. S bár a forradalom eszméit soha ma- gáéva nem tette, hibebe hazafi volt, mintsem a veszélyben forgó hazától megtagadta volna azon szolgálatot, mely neki — érseki székébe s öt évi, csaknem rab- ságnak tekinthető belebbezésbe került.

Windischgrätz a fővárost fe- nyegette. Az országgyűlés, az 1848-iki év utolsó éjjelén kül- dötséget határozott a tábornokhoz, ki Ő Fel- ségétől teljhatalommal volt felruházva. E küldöttségnek, Batthyány Lajossal, Majláth Györggyel és Deák Ferenczel együtt Lo- novics is tagja volt.

S talán nem is volt más büne, mint ez, miért oly keservesen kelle lakolnia. Oly idők

LONOVICS JÓZSEF.

folyam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

folam emelésére. A jótékonyág intézeteire is különös gondja volt. Makón leginkább az ő áldozat-készsége folytán emelkedett kórház; a koldulás megszüntetésére 1000 forintot adományozott; az elaggott papok nyugdíj- alapját 10,000 forinttal növelte.

Az 1830-diki országgyűlésen, mint káp- talani követ szerepelt, s tudománya és szó-

Két sonett.

1865.

I.

Szövétnék.

Fejed fölött ha függ nehéz borulat,
Mint láthatórod, lelkes is sötét;
Mely szétoszlassa fellegét, ködét:
Hiába várod a fényt, hogy kigyúlad!

S a gyász-éjnek — melyben harmat se hullhat —
Magad' megadni vagy már eltökélt:
Eszméjl! Szövétnék tarthatz föléd,
Mely fényével bevilágítja útad!

Az íge e szövétnék, égi lánggal,
Nappallá lesz az éj hatalma által.
Köd- s rémalak szétoszlik, elshulan . . .
Csak buzgalom s hő dühítással égésd:
Előtted felderit homályost, kétesd . . .
S a földi pályán futhatsz biztosan!

II.

Nyugalom révé.

Járván az élet tengerén, — ha rongált
Hajó'd' forgatják örvény, szelveszek;
S a hab, mit a kormány nagy küzdve szeg,
Fel-felesap és tajtékózon omol rád:

Fordítsd a part felé roncsolt vitorlád',
Hol köd s rémképek nem kísértének;
Ott megpihensz, ki fáradt vagy s beteg,
A vésztes ut terhét, gondját ki hordád!

Igy hátra-hagyva tengert, szirteit
S gyöngyét, mely annyi lelket elveszít:
Szébb öröm vár, a békés öblöt érve,
Lágyan rengő hullámin a mit ad
Elmélkedés és buzgó dühít . . .
— Befogadván a nyugalomnak révé.

Tompa Mihály.

II. Rákóczi Ferenc levéltára.

Thaly Kálmántól. *)

Nemcsak Vasvármegyének, hanem az országának is egyik legnevezetesebb levéltára, nemzetünk történetének gazdag kútjeje: a dicsőemlékezeti Rákóczi fejedelmház archívuma. E nagy szellemi kincstár jelenleg a gr. Erdődy-család tulajdona, s a lelkes gróf Erdődy István vörösvári pompás új kastélyának gyönyörű tornyában tartatik, boltozatos, vasajtós, biztos helyiségben. Vörösvár Vasvármegyének nyugoti részén, regényes vidéken fekszik, közel a stájer szélekhez.

A Rákóczi-levéltár tulajdonképpen három részből áll, úgy mint:

1. Mindazon roppant terjedelmű jószágokra vonatkozó irományok tárából, a melyeket II. Rákóczi Ferenc és Rákóczi Juliána, — gróf Aspermont-né — mint a Rákóczi, Zrínyi, Báthory, Lorántffy, Frangepán, Gerendy stb. fényes nemzetségek utódai — örökül birtanak; mert habár Rákóczi Juliána ivadékai — a gr. Erdődyek ifjabb ága — a Rákóczi-jószágoknak csak a leányágot illető negyedrészt kapták is; mindazáltal a kibujdosott Rákóczi Ferenc javait lefoglalt királyi fiskus az összes irományokat meghagyá az ő birtokukban, — csupán a sáros-pataki, cesedi és regézi uradalmak későbbi tulajdonosai kérték ki tőlök az ezen három jószágra vonatkozókat.

*) A „V. U.” legrégebb munkatársainak egyike Thaly Kálmán ur, kinek úgy költői mint történelmi munkásságát e lapok közönsége jól ismeri, a Rákóczi-kor megírása tekintetéből évek óta buvárolkodván, hazánkban már mintegy 130 köz- és magánlevéltárát áttanulmányozta: közülük a magyar tudományos akadémiában a dunnai levéltárak a legbővebbek, a Rákóczi Ferenc országos békés levéltárától tartott élekt tetszést aratót értekezést. T. munkatársunk szíveskedéssel közlök a jeles értekezésből néhány olyan részt, melyek nemcsak a szaktudományok emberei, hanem általában a nagy közönség előtt is érdekel birtak, s különösen lapunk t. olvasói előtt, mint a kikkela nevezett nagy fejedelem arcképét és életét lapjaink ez évi első számában épen Thaly ismertette.

Szerk.

2. Áll a levéltár azon Erdődy-féle okmányokból és eredeti levelezésekből, a melyek a grófi család egyik horvátországi ó-kastélyában találtatván, csak nem rég hoztattak Vörösvárra, s mely irományok leginkább a régi Zrínyiek, Pálffyak, Erdődyek, Frangepánok, Draskovichok stb. viszonyait és történetét érdeklik.

3. II. Rákóczi Ferenc hadi és politikai levéltárából.

Az első és harmadik rész pár évvel ezelőtt még Gyepü-Füzesen — szintén Vasvármegyében — őriztetett, oda pedig 1843—44-ben hozták volt le a trencsényvármegyei rovnyei várkastélyból, az utolsó Aspermont gróf kedvenc lakóhelyéből. De ide is csak a gondos fúr vitette vala eredeti helyéről a Rákócziak régi híres ónodi várából, hol a hagyomány szerint a mult században sokáig egy torony rejtekébe volt befalazva. A vár azonban idővel mindinkább elhagyatván és pusztulni kezdvén: Aspermont gróf kibontatta a levéltárt, s úgy szállította Rovnyeba. Itt azután két levéltárnokot tartott egymásután, a kikkel lajstromoztatta az első részt, t. i. a Rákóczi ház családi levéltárát. S ez olyan gazdag, hogy majd félszázad kellett a rendezés nagy munkájának végrehajtására. A levéltárnak csak tárgymutatója hat igen terjedelmes és sűrűn írott kötetet képez. De hogyszé, midőn itt vannak az öt Báthory és Rákóczi-ház ugyszólván minden régi okleveléi, Bátor Opostól a Báthoryak, — s a II. Endre korában élt lengyel eredetű Bagomér lovagtól — a Rákócziak ösétől kezdve, a kinek fia „Chyżkórt” főispán kapja IV. Béla királytól 1264-ben örök adományul a zempléni megyei Borsit, a melyet mind e mai napig — immár több mint hatszáz év óta — Bagomér utódai birtak, s a mely II. Rákóczi Ferencnek ott történt születéséért a honfui kegyelet által a haza emlékezetes helyei közé ígattatott.

Nagyszámu Árpád- és vegyes-házbeli királyok idejéből való eredeti okmányt lelinék e dús irattárban, csak függőpecesítés van néhány száz. Azon századokból pedig, a melyekben a Báthoryak és Rákócziak már fejedelmi méltóságra emelkedtek: természetesen annál több és annál fontosabb tartalmu, mondhatni, sok világtörténelmi becű államirat létezik. Ilyen például Báthory István lengyel királylva választási diplomája, eredetiben, a leginépélyesebb, s óriási alakban kiálltva, és a lengyel országnagyoknak mintegy nyolczvanig való függő-pecsétjével ellátva. Talán ez az egyetlen még fennlévő eredeti királyválasztási diploma hazánkban. Itt őriztetnek még Bethlen Gábornak több titkos és nyilt utasításai a később erdélyi fejedelemmé lett I. Rákóczi Györgyhöz, midőn Berlinben járt követségbe; ez utóbbi fejedelemnek a francia udvarral és Krisztina svéd királynővel kötött véd-és daczsövetségi szerződésai, szintén eredetiben, ugy Torstensonnal való levelezései, valamint II. Rákóczi Györgyi is a svédekkel és lengyelekkel, s a Báthoryak, Rákócziak, Zrínyiek történetére vonatkozó igen sok fontos adatok. — Szóval hihetetlen mennyisége oly nagybecű historiai okmányoknak, melyeknek legnagyobb részt még létezéséről sem volt eddig tudomásunk.

De lássuk immár a harmadik részt, t. i. II. Rákóczi Ferenc hadi és politikai levéltárát.

Emek irományai szorosabb rend nélkül, csak egy nagyjában vannak összecsomagolva, a mint azokat még 1709-ben a fejedelem magántitkára Beniczky Gáspár Munkácson összekötöztette; mert az iratcsomagok birtékain legtöbbször Beniczky jól ismert kezeirását látom, és sokan e megjegyzését:

„Regestrum per me, Munkácsini, Anno 1709.” *) Némely csomagot azonban két vagy piros selyemszalagokkal maga a fejedelem kötöztetett össze, — talán mikor 1711-ben bujdosásra készülvén, Munkácson a magával viendő becsesebb leveleket kiválogatta. Az ilyenekre ő maga sajátkezűleg írta rá a czimaratokat, így például a „Nemesi Társaság” — Rákóczi nemes testőrserege — irományaira. Megjegyzendő, hogy Rákóczi e hadi és politikai levéltárát csakugyan el is vivé Lengyelországba száműzetésébe, s csak később találtat módot a gr. Aspermontok azt a hazába visszaszerezni, és az ónodi várba a Rákóczi-ház többi iratai mellé elrejtteni. A levéltár még külföldön is szaporodott, a menekültek érdekes levelezéseivel.

A maga szent érintettségében van még ez irattárban minden. Sok levélén a régi aranyos porzó is rajt csillámlik, sőt olyanokra is akadtam — a Szatmárnál megbékélt kuruczoknak a tovább is fegyverkező munkácsiakhoz írt, de ezek által hűségök jeléül felbontatlanul Rákóczihoz küldött levelei között, — a melyeknek pecsétjét nekem jutott a szerencse fölszakasztanom, másfélszázad mulva, hogy belőlök a történelem számára kitanuljam — régen porrá lett szivék titkait. A csomagok legnagyobb részét is, mióta Rákóczi és titkára összekötözték, soha senki föl nem bontotta még. A kegyelet bizonyos ihlettel, részvétteljes érzetével oldozgattam azért fel egymásután a tragikus sorsu fejedelem kezével összekötött, s ki tudja, tán könyveivel is áztatott régi szalagokat, s midőn egy-egy halmaz irat előme hullott másfélszázados bilincseiből: a meglepetés édes érzetével nyultam majdnem minden darab után, nem tudván: az épen kezembe vett levél, melyik szabadságharcos sorsát deríteni föl előttem, vagy melyik nevezetes történelmi szereplő teteteire, jellemére vetend világot?

Európa akkori legelső uralkodóinak titkos levelei — gyakran számokkal vagy rejtelmes jegyekkel írottak, de a szintén meglévő kulcsok segítségével megfejthetők — tártulnak itt ki előttünk; egész Európát átalakítani akaró, ravaszul szőtt, s az események sulya alatt mégis elbukott merész tervek; diplomatai működések, alkudozások ügyiratai; XIV. Lajosnak, Nagy-Péter császárnak s más fejedelmeknek Rákóczihoz írott bizalmas, sajátkezű levelei: „Mon Cousin!” **) megszólítással; a versaillesi, berlini, londoni, stockholmi, konstantinápolyi, varsói, az orosz, a bajor stb. udvarok minisztereinek, s Rákóczi ezen udvaroknál lévő követeinek vagy ügyvivőinek értesítései, jelentései; a bécsi udvarral folytatott békealkudozásokra, fegyverszünetekre vonatkozó levelezések; a főbb kurucz tábornokok hadi tudósításai, olykor francia hadmérnökök készítette csata-és erődítési tervrajzokkal is mellékelve el látva, — s gyakran annyira az épen folyó harcok közvetlenségében, az események azon friss benyomása alatt írva, hogy az ember olvastukkor szinte látja a működésben lévő harcvezetéseket, szinte hallja az ágyuk dörgését, rohanó seregek riadását. . .

„Én az haddal az patakon innend vagyok — írja pl. 1708-ban Morvaországban Pekry Lőrincz — rendelt***) seregekkel, az német pengi túl, az akasztófa és Strázsnicza között mind a ló hátán ül. Már annyira vagyunk, hogy ágyukból lövöldöztetem; elváltik, kinek adja Isten a szerencsét?! Kedve telik Bercesényi urnak: mert látja az hadat egészen,

*) „Lajstromoztatott általam, Munkácson, 1709-dik évben.”

**) Testvérem!

***) Értésd: rendezett, elrendezett.

az mint lineákban *) vagyok. — Csak a patak vagyok köztünk; a patakon túl lévén a strázsáim: **) még eddig által nem hajtatták őket: noha szintelen ropog a puska mindkét részről. . . Többet nem irhatok, mert ihol jön az német, dobol erőssen. . . Mihelyt vége lesz a históriának: tudósítom Fölségedet.”

Ilyen levél feles számmal akad. Kibontogatva e részint innepélyes, részint bizalmas, részint hazai, részint külföldi, részint hadi, részint diplomatai — de egyaránt történelmi fontosságú leveleket: tökéletesen előttünk áll Rákóczi sokoldalú tevékenysége; közvetlenül megtanuljuk az egyes szereplők jellemét, szenvedélyeit ismerni, behatolunk az ügyek tömkelegébe, s megleljük a legtitkosabb mozgató rugókat. A Rákóczi-kor tüzetes történetét ezen és a gr. Károlyi-levéltár használatával nélkül lehetetlen volna csak megközelítőleg is megírni. De hadd ismertessék meg néhány iratcsomagot, mintegy mutatóanyagként.

A Rákóczi-archívum főkinccsei közé tartoznak a fejedelem titkos és magánlevelezésének jegyzőkönyvei. Ilyent szám szerint hét darabot leltem mind: a háboru eseménydús éveiből valók (1705—1710), s Rákócziak leginkább Bercesényihez, továbbá Károlyihoz, Eszterházy Antalhoz s Dánielhez, Pekryhez, Bottyánhoz, Andrásyhoz, Vayhoz, Ottlikhoz, Mikeshoz, Berthótihoz, a nádorfehérvári és temesvári basákhoz, külföldön levő követeihez, megbízottaihoz stb. küldött legtitkosabb tudósításainak, utasításainak, s rendeleteinek egykoru másolatait, vagy olykor fogalmazványait tartalmazták. Részint magának a fejedelemnek, de nagyobb részben titkárainak: Beniczky Gáspárnak, Aszalay Ferencnek, Kántor Istvánnak, Pongrácz Györgynek stb. kezével vannak írva. Mily nagy historiai fontosságúak e gazdag levelestár képező jegyzőkönyvek: fölösleges volna bizonyítani.

Nem kisebb érdekűek ezeknél a fejedelem legmeghittebb barátjának: gr. Bercesényi Miklósnak Rákóczihoz írott s nagy számban meglévő bizalmas levelei, mind Bercesényi sajátkezű írása. A maga teljes eredetiségében domborodik ki előttünk e levelekből a kurucz fővezér alakja; ez a törhetetlen jellemű, vasakaratu, szilaj kedélyű, szikrázó szellemű, s szenvedélyes ember, a ki ha örül: zabolatlan örömeinek lángja az egeket csapkodja, és ha búsul — kivált a szabadságharc hanyatlásának sulyos éveiben — keserű humorral, metsző guynyal verdesi a sorsot, a szereplőket, s tehetetlen, süllyedő nemzetet — a melyért pedig csaknem a szive szakad meg szerető fájdalommal. Majd a véréből gyűlölt németet ostorozza éles gunyja: „. . . Verjük agyon az ördögteremtettét legalább satyrával: hisz a hadukon ugysem vája karddal! . . . Egykoron tizenkét generállissal, válogatott híres armádával maga Eugenius***) jött ellenem: mégsem tudott semmire se menni; és most ez a szivevezett, kóborló had a sokkal hitványabb németnek csak a zászlója lebbenését ha látja: szintugy árad a berekre, — meg nem mér állani. . . Hajh, szegény magyar! libertatem fugiendo quaeris.†) Nem a német, nem a német: az Isten vert meg minket!”

Ilyenkor aztán lelke elborul, látnoki merengésekbe esik, és Dante-i képeit festi a sötét jövőnek.

Bercesényit, a magyar historia e kétségkívül egyik legérdekesebb, legsajátságosabb, tös-

*) Értésd: csatavonalakban.
**) Az arczvonal előtt álló apró csapatokat — a kik a harcot kezdeni szokták — kell érteni. T. K.
***) Savoyai Eugent érti, ki 1703 végén jött volt Pozsonyhoz Bercesényi és hadai ellen.
†) Futás által keresed a szabadságot. T. K.

gyökeres magyar, s egyéni erő s vonásokban kiváló alakját csak Rákóczihoz s Károlyihoz írt magánleveleiből ismerhetni meg valaképen. Másrészlől az is bizonyos, hogy a kuruczok főtábornoka mint levélró is egyike kora legelsőinek.

(Vége következik.)

Vásárról hazatérő oláhok.

Rég volt az a kor, melyben az ember képes volt minden szükségleteit beszerezni, minden igényeinek eleget tenni. Képes volt akkor, mert igényei, szükségletei kevesek, egyszerűek valának. Most már nincs ember, ki ezzel törné fejét, ki visszautasítaná azt, mit könnyebben, kevesebb idő és erőpazarlással megszerezhet, habár megteremtésére maga sem volna képtelen.

Az emberi élet annyira végtelenül elágazó részleteiben, hogy egész körét felölelni lehetetlen. Egy szakhoz kell szegődnünk, egy irányt szükség követnünk. De a részletek, a szakok ismét annyi érintkezési ponttal bírnak egymás körében, hogy egymástól teljesen el nem szakíthatók, el nem különíthetők. Egyik szükségkép feltételezi a másik ismeretét is. S egyik segítése, kiegészítője a másikkal. — Azt, minek theoriáját ide vettem, csak a mindennapi, gyakorlati élettől vonatkoztatam el.

Képünk is, egy ily léletű nyujt. Az oláh paraszt, ki most Marjucczájával és prunkujával — oldalbordája és poratyával haza felé ballag, hódolt a társadalmi öszlét eszméjének. Ő az izzasztó munkának embere, a szántóvasat forgatja kezében: földmívelő. Szegény szellemileg és anyagilag, és mint ilyen nem sok igény nyel bíró. És mégis vannak egyes cizkék, melyek beszerzésében mások segédére szorul.

Hetenként, midőn a szomszéd városban vásár van, berándul a környék faluinak népsége. Az apa először viszi a kis Gavrállt a városba. Hajadon föl van, meg meztelen lábál. Nagy örömmel virradt most réa. A táta báránykucsmit vesz neki — noha nyár közepe van, — felkunkorított orru csizmát, melynek felül piros szegélye van. A gyermeknek csak megmutatják, nem szabad felhuznia, vasárnapig — akkor a beszerkiba (templomba) megy majd leve. Keskeny szíjat is veszen neki az anyja, hogy ingét derekához szorítsa.

Ezzel még nincs vége a vásárlásnak. Otthon sokan vannak még, kik az öregek visszaérkezését alig várják. Van férjhez adható leány, kinek dregucája (kedvese) is van már. Pántlikát kell neki vinni, szép czifrárt, hogy vasárnap délután a templom előtt a falu tánczában szegyen te valjon. S vannak már derék, izlans ficsorok, négygyűlű áldá meg őket eddig az isten, s Sz.-György napja van, mikor mindenkinek új kalapja szokott lenni. Viszi a nő fején azokat, a körülbelül, egyenkint 5—5 fontot nyomó palariákat. Nehezek az igaz, hanem ez a divat e vidéken s töle eltérni nem szabad annak, ki nem akarja guny tárgyává kitenni magát. És oh az a guny egy faluban! . . . Igaz, hogy nem nagyon cizszerűek sem akkor, ha a nap az egen van, sem akkor, ha nincs ott, — de hisz arravaló a keze, hogy abba vegye a kalapját, ha melege van, — aztán ha eső esik, igaz, hogy mind a karima köré gyül a víz s pár fonttal nehezebb lesz, de ezt el lehet tűrni azért a jó oldalért, hogy izzasztó hőségben, ha friss patakhöz ér, kényelmes merithet kalapja karimájával. Aztán nem is oly gyenge az oláh parasztnak a feje, meg a nyakacsigája, mint az uraké . . . nem nehéz a neki.

Hátha még a tarisznya beszélni tudna, hogy miket rejt kövér keblében. Pár szál 3 kros gyertya, egy kis dohány, melyet majd a mosá (nagyanya) otthon mindenféle füvekkel elegyített, szappan, s tán egy esomó kénkőves gufya van ott egymással békés társadalmi öszhangban. A gufút nem tudom hogy kérhette a mosu (nagyapa) a zsidótól; fulminator, preszlucs, ketrán, gufye, aprindtor, másine, fok, páliszne, lemnuše stb. ezeken kívül még vagy két tucazt név alatt ismeretes.

A kozsok (ködmön) meg tüssz-vásárlás csak ritkán történik, jó természet, jó időben.

És honnan telik mindez. Két véka tengeri árából, néhány tojásból, s a primitív mezei gazda természetmennyéiből.

Rendesen azonban a tüssz valamelyik zugában mindig elfeledtetik pár garas, oda ül aztán a család egy rozsolós sátorba . . . s isszja azt az édes szeszkeveréket. Vagy beülnek a kocsmába . . . s aztán szük a tér a vásárból hazatérőnek.

Lukács Béla.

Beszterce.

(Erdélyben.)

Erdély északi vidékén a borgói havasok közelében, a Sajó völgyétől jobbra terül egy kis völgyes vidék, melyet, északról délre folyván, a kristály hullámu Beszterce vize mos. E vidéknek mintegy középen fekszik *Beszterce városa*. Beszterce körül fekszik Sófálya, Jád, esenyő, Vallendorf s még több csinos száz és magyar helység. Az egész vidék meglepően szép, regényes, s bár kissé hosszú telük van, mégis nemcsak, hogy Beszterce város határán is szőlőt művelnek, hanem a térszomszédjában levő Besenyőben kitünő jeles asztali bor terem. A völgy terén gazdag kukorica-vetések közt halad a pompás országút Szered falvától a város felé, balra szőlőkkel beültetett hegyek, azon fölül bokros erdők látzanak, jobbra távoli falvak kertjei, házikói és csillogó tornyoskái; előtűnik a borgó-prundi havasok kékleneke a távolban, míg aztán Besenyőt is áthaladva, előnkbe tűnik a tér közepén álló vén város, kormos falával, cserépes bástyaival s felhőket verő magas tornyával.

A várost, mint ez a százoknál még majdnem mindenütt előfordul, kőfal, azaz: vár veszi körül.

A besztercei vár hosszadta négyyszöglet képez s 10 bástya volt rajta, s főbejárója kettő van, egyik nyugatról (mely képünkön látható), a másik keletről. Keletről a nyugati kapuval szemben álló részen is volt kapu, de úgy látszik, ezt soha sem használták. A déli és északi oldalon vannak kisebb, úgy nevezett gyalog kijárók; hajdan erős sánczok vették körül e falakat, melyekbe könnyen be lehetett venni a Beszterce vizét; sőt kelet, észak s nyugat felől állandó vízmocsár övezte hajdan; ma azonban e mocsár nagyobb részint eltűnt, s a déli oldalon a vár belső sánczaiban illatos virágok buja vetemények és zamatos gyümölcsök teremnek, s a külső sánczokban kellemes sétátér terül el. A városban 6000 lélek lakik, kik legnagyobb részint szászok, s leszámítva a város kicsinységét, egyik Erdély legszabályosabb s legcsinosabb városai közül. — Népe nagyon művelt, iparos, és mondhatni, hogy kemény ellenhatások

daczára türethetleg szabadelvű volt még a legsötétebb Schmerling-korszakban is. Különösen híres arról a kis Beszterce, hogy ott teremnek a legszebb s a legkedvesebb szász leányok, habár e részben Szászváros és Brassó méltó versenytársai. — Beszterce régi német neve *Nosen*, azután *Bistritz* lett. A népmonda szerint nevét egy *Beszter* nevű magyar vértanútól vette, kit a po-

csaladjának adományozá, mire Hunyadi Beszterce felett, a várostól északra eső halomra várat épített. Mátyás, a mint király lett, a besztercei grófságot anyja testvérének Szilágyi Mihálynak ajándékozta. E hírre a beszterceiek a fellegvárat megrohanták és szét akarták hányni, de Szilágyi hadaival benn teremvén a felkelőket leverte és a várost feldúlta. Mátyás aztán, hogy a vizálynak véget vessen, Szilágyitól a grófságot visszavette; a várat a városnak 6000 forintért eladta s megengedte hogy széthordják és a város körül kőfalat építsenek belőle. S ezzel aztán Beszterce vidék szászszéki szerkezetét teljesen megalapította. Első erőde fa közé szorított földhányás volt. Mátyás alatt épült a kőfal 1465-ben s egy századdal utóbb Teutscher Mihály nevű papja kemény erősséggé alakította. A harcos időkben sokszor sokaknak menhelyül szolgált, de ostrom alatt kevés-szer volt, mert régebben a borgói szorosok járatlanok lévén, nem igen esett utban. Legnevezetesebb ostrom alatt volt 1602-ben, mikor

Básta megtámadván, husz rést lövetett rajta, de a magyar vezér Vitéz Miklós ekkor is csak szabad mehetés feltétele alatt adá fel a kis várat, de Básta vallonjai megrohanták az elvonulókat s hősi küzdelem után maga Vitéz is elesvén, nőket és kincset rabolva diadallal vonultak a városba.

18⁴⁸-ben egyik fél sem támaszkodott a vár erősségére, de a fennebb leirt völgyön több kisebb-nagyobb fontosságú csata történt a forradalom alatt. Urbán megugrasztása után első parancsnok volt Riczkó, ez elfogatván Urbán által, azután parancsnok lett Tóth Ágoston, utána Dobai s végre Damaszkín, kik mind ezredeknek valának a magyar hadseregben.

Beszterce országos vásárai nagyon élénkek, mert a szomszéd Bukovinából, Csernoviczból és Moldvából sok idegen szokott jönni.

Deák Farkas.

Ő Felsége Buda-Pesten.

Lapjaink mult számában már jelentettük Ő Felségének fővárosunkba érkezését, az azon esti általános világitást és a harmadnap nagyszerű s roppant fényű fátylas-menetet.

De lelkünkben oly elevenen élnek még mind

[Vasárról hazatérő olahok.]

Beszterce (Erdélyben). — Keleti Gusztáv eredeti rajza.

időkön át a királynék birtokához tartozott; Róbert Károly idejében már tanácsa volt. 1334-ben Dobokamegye hatósága alól kivételtett s Nagy Lajos alatt 1366-ban a szebeni universitáshoz csatoltatt; 1452-ben V. László Besztercét és vidékét 25 helységgel Dobokamegyéből végkép kiszakasztá, azokból a besztercei grófságot alapítá s azt örökös grófságként Hunyadi Jánosnak és

Ő Felsége Buda-Isten, (márcz. 12.)

A „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ tisztelt közönségéhez.

Emléket akarunk állítani Páhl Albert sírjára.

E végből nem hívjuk föl adakozásra, mint szokás, az összes közönséget; hanem csak azon közönséghez fordulunk, melyet ő támasztott s melynek 1854 óta munkásságát szinte kizárólag szentelte: a „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ olvasóhoz.

Ohajtjuk, hogy emléke azok filléreiből kerüljön, kiknek annyi éven át tudósítója, oktatója, valóságos házi barátja volt; és meg vagyunk győződve, hogy az ő olvasói büszkeségöknek fogják tartani, sőt meg is kívánják, hogy irányában e kegyelet kötelességét ők róhassák le.

Ohajtjuk, hogy síremléke legyen egyszerű és igénytelen, de egyszersmind tiszta és nemes izlésű; legyen szerény, de tisztességes: épen mint az ő jelleme és élete volt.

Eltérnénk elveitől, — melyekhez pedig ezen ügyben főképen szükségesnek hiszszük ragaszkodni — eltérnénk elveitől, ha bárkit is erőtetni akarnánk, vagy csak azoktól is, kik készek az adakozásra, nagy áldozatot kívánánk. Mi egy-egy aláírótól csak is tiz ujkracszárt kérünk: mert bizonyosak vagyunk, hogy tisztelői száma akkora, hogy ily adakozás útján is tisztességes emléket állíthatunk; és érezzük, hogy a boldogultnak szelleme az ezrek meg ezrek hozzájárultával létesítendő emlékekben inkább meg lesz dicsőítve, mint egyesek bőkezűsége által.

Az adakozásokról — melyek már eddig is, minden fölszólítás nélkül, többfelől megindultak — a „Vasárnapi Ujság“ folytonos, részletes kimutatásokat fog közölni; s kérjük azokat — legalkalmasabban az előfizetési pénzekhez csatolva, vagy többekét egybegyűjtve — a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-hivatalához intézteni.

A beérkező adakozások alulírottak felügyelete alatt lesznek, s az emlék létesítéseig takarékpénztárban fognak kamatozni. Az adakozások befejeztével ugyancsak alulírottak gondoskodnak az emlék elkészítéséről, az ügy sikeres bevégzése után pedig nyilvános számadást terjesztenek a közönség elé.

Pesten, 1867-dik évi márczius 21-kén.

Gregus Ágost.
Gyulai Pál.
Heckenast Gusztáv.
Jókai Mór.
Kenessey Albert.

Nagy Miklós.
Pálffy Albert.
Szász Károly.
Székely Bertalan.
Tompa Mihály.

Irodalom és művészet.

— (Tompa Mihály „Legújabb költeményei“) e napokban jelent meg, Heckenast Gusztáv kiadásában. E kötet, mely a közkedvességű költőnek, a hat kötetes kiadás óta szétszórtva megjelent s egyenkint is oly nagy hatást előidézett költeményei, némely, a sajtóviszonyok miatt az előbbi összes kiadásba föl nem vehetett darabokkal együtt foglalja magában, szükséges s bizonyára szívesen fogadandó kiegészítésül szolgál az említett kiadásnak. Benne van többi közt a „Gólya“, melyet lapunk nem rég közölt, mint az újonnan felderült sajtószabadság legelső Noé-galambját. — A mai számunkban közölt s költői és vallásos ihlettel átgondolt két gyönyörű Sonett nem foglaltatik benne e kötetben, s talán az egyetlenek, miket nemkülönben; bár ezek is még a költő egészséges korából való, de eddig sehol meg nem jelentek. Reméljük, hogy a rég szenvedő költőnek egészséges ohajtott visszatértelev ismét gyakrabban fogjuk hallani azon koszos lant hangjait, mely oly mélyen megindította s oly magas lelkesedést ébresztőleg tud szólni a nemzet szívéhez. — A legújabb költemények alakja az, mi az előbbieké; s úgy szólván hetedik kötetét képezi a teljes kiadásnak. De külön is kapható s ára 1 ft. 20 krajczár.

— (Uj lapok.) Heckenast Gusztáv kiadásában s Böszörményi László képviselő szerkesztése mellett indul meg april elsejétől kezdve a „Ma-

gyar Ujság“ című politikai napi lap, mely a szélső baloldal közönsége leendő. Feltétlenül vallói levén a szabad vélemény-nyilvánítás s minden oldalról megvitatás elvének, üdvözöljük ez új vállalatot is, melynek programja mai számunkhoz is mellékelve van. — Kolozsvárt K. Papp Miklós szerkesztése alatt hetenkint kétszer megjelenő politikai lap indult meg. Az első szám vezércikkét Tisza László írta, s a mint ebben ki van jelölve, e lap az országgyűlés közép baloldalának közönsége lesz. E számban FK-tól van bécsi levél, s az egész élénken van összeállítva.

— (A „Magyarország Képekben“) cz. honismeretű folyóirat 3-ik füzeté is (28 képpel) megjelent és szétküldtetett az előfizetőknek. Tartalmát azon mutatványlap közli, melyet mai számunk mellékelve vesznek olvasóink.

— (A közös viszonyok rendezésére vonatkozó okmánytár.) E cím alatt korszerű segédkönyv jelent meg, mely az épen most folyó országgyűlési tanácskozások alatt hasznos tájékoztatóul szolgálhat. E könyv tartalma a következő: „A 15-tös albizottmány javaslata. — Külön vélemény. — 1866. nov. 17-ki k. leirat. — Decz. 20-ki felirat. — A 67-es bizottmány tanácsközmányai. — Elfogadott javaslat. — 1867. febr. 17-ki k. leirat.“ — Kiadta Heckenast G. Ára 1 ft.

— (Gyakorlati útmutatás a dnyetermelésről) cím alatt Csanády Istvántól Debreczenben hasznos kézikönyv jelent meg, melyben a kertészetnek hazánkban annyi előszeretettel ültetett ága,

a dnyetermelés körül számos évek során szerzett tapasztalatok vannak összegyűjtve, s világos, népszerű modorban előadva. E munkát a debreczeni kertész-egylet adta ki, s az egylet csarnokában (Debreczen, czegléd-utca 22. sz.) 50 kr-ért kapható.

— (György deák könyvtára.) A tavalyi „Képes Ujság“-ból és néhány füzet „Verses króniká“-ból ismeretes és különösen vidéken annyira kedvelt György deák rendszeresitni akarja működését s a tiszta magyar eszmékben és nyelvezetben gyönyörködőknek apránként egész könyvtárt akar kezébe juttatni. A mult évi füzetekből több képviselő küldött nagy mennyiségű választóinak, s bizonyára akadnak az idén is, a kik ez egészséges tartalmú és kellemes előadású népies füzetekkel lepik meg küldőiket. — A beküldött füzet január 1-én, s a császári rendőrség miatt kellett egész máig késnie. Tartalmát a tavalyi policzia által lefoglalt pár vers és az 1848-diki törvények népszerű verses magyarázata teszi. — György deák könyvtárából havonként legalább egy füzet fog megjelenni. Minden füzet ára 10 kr. Előfizetni is lehet (Sándor utca 18. sz. 8. ajtó) 6 füzetre 50 kr-ával, 12 füzetre 1 ft-ával.

— (Cervantes) teljes „Don Quichotte“-jának lefordítására Greguss Gyula, a Kisfaludy-társaság újabb megválasztott tagja vállalkozott.

— (Szépliget) „Halottak emléke“ című legújabb drámája márczius 24-kén fog színpadra kerülni. A kik olvasták, nagy hatást ígérnek a darabnak.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 12-ik számához 1867.

— (Régiségtár.) A képzőművészeti társulat helyiségében pénteken megnyílt a műrégészeti kiállítás, melyben egy pár százezer forint értékű válogatott becses műcikk van kiállítva. Pulszky Ferenc, gr. Zichy Jenő és gr. Hunyady L. becses műcikkein kívül Andrassy Manó gr., Bánffyak, Bethlenek, Ráth Gy., Moser, Egger, buzgó hazafiak és műértők járultak válogatott tárgyakkal e kiállítás gazdagításához. A művészet és a művészettel párosult ipar itt fényesen van képviselve. Beccs okori régiségek, pénzek, érmek, ritka szépségű és töténelmi érdekükön kívül nagy belső értékű ékszerek, chinai, japáni, indiai műcikkok, kelyhek, serlegek, órák, szelenczék, szőnyegek, nyerektakarók, értékes s gazdag történelmi becsű fegyverek, buzogányok, kardok, török, Mátyás sisakja, puzdrák, tegzek, nyilak, arab és török löfégyverek stb. stb. Ezeken kívül sok beccs kép nagy híré művészektől. A bizottság úgy intézkedett, hogy a belépti díj minden csütörtökön 1 ft. lesz, de a kevesebb vagyonos nagyobb közönség igényei sem maradtak figyelem nélkül, mert vasárnaponként a belépti díj csak 20 kr.

— (Uj operák.) Erkel Ferenc „Dózsa György“ című magyar dalműve, melyről már előre sok szépet beszéltek, márcz. 30-kán kerül először színpadra. A nemzeti színháznál továbbá a következő új dalművek vannak előkészültre kiütve: „Almos“ Mosonyitól, „Don Carlos“ Verdittől, B. Orczy Bódog „Verbóczy“ cz. dalművön dolgozik.

— (A buda-pesti zenede) közelebbi választmányi ülésében Mátray Gábor azt indítványozta, hogy az intézet egy „magyar történelmi hangverseny“ rendezzen. Mátray ugyanis a 15., 16. és 17. századból több magyar zeneműnek jött nyomára, melyek érdekes hangversenyt fognak képezni. A tiszta jövedelem fele az intézet főlegelésére fog fordítottatni. A választmány örömmel fogadta az indítványt és a hangversenyt e hó 31-re tűzték ki.

— (Kugler szobrász.) ki Rómából nem régtért vissza Pestre, Sopron városa tanácsától megbízást kapott, hogy számára készítsen el Deák Ferenc mellszobrát.

Közintézetek, egyletek.

— (A magyar tud. akadémia) márcz. 18-án tartott ülése, a bölcsészeti-, jogi-, és történettudományi osztályok s egyszersmind összes ülés volt. Az elnökök egyike sem levén jelen, az elnöki széket Pulszky Ferenc tiszteleti tag ült. Mindezek előtt Gyulai Pál r. tag olvasta föl a bíró bizottság jelentését az idei Telesi-pályázásról. 13 vigjáték versenyzett, de csak 3 érdemelt kiválóbb figyelmet s ezek egyike sem találtatott a koszorura méltónak. A bírók a „Kedv és hivatás“ című vigjátéknak ítelték a díjt, ha már ki kell adni. Az akadémia ez esetben alkalmazta azon ügyrendi szabályt, mely szerint az illető jelleg levele felretétetvén, csak azon esetben fog felbontatni, ha a szerző, a rosáló ítélet daczára is föl kívánja venni a jutalmat. — Ezután Szász Károly olvasta föl Mihályi Károly nagyenyedi tanár s taval választott levelező tag székfoglaló értekezését, melynek címe: Kisérlet, lélektan alapon megfelelni az ismeretlen főkérdésére; s tárgya a látszat és valóság közötti viszony felderítése és ez utóbbinak bizonyossága. A fejtegetésnek világossága s meggyőző volta által kitűnő értekezést végig nagy figyelemmel hallgatták. Utána Thaly Kálmán olvasta föl ama rendkívül érdekes és ritka tetszéssel fogadott értekezését, melyről azért nem szólnak itt bővebben, mert legérdekesebb részét lapunk úgy is közli. — A folyó tárgyak közül megemlítjük, az ülés elejéről a titkár szomorú jelentését Lovonics József igazgató s tiszteleti tag haláláról; továbbá Pulszky Ferenc nagyzerű ajándékát, az ülés elejéről kötetre menő s 10,000 ftra becsült archaeologiai könyvtárát ajándékozta az akadémiának. A maga nemében páratlan gyűjtemény nagy köszönettel fogadtatott s külön „Pulszky-könyvtár“ név alatt fog kezelteni. Midőn Pulszky szerényen így szólt: „mindenki tudja, hogy elvesztettem vagyonomat; ez egy marad meg, s ezt íle adom“ — a jelen voltak hangos éljenzése törtek ki. — Az ülés még némely kisebb fontosságú tárgyak elintézése után eloszlott.

— (A nemzeti muzeum tervei,) melyek a téli hónapok folytán zárva voltak, a napokban ismét megnyíltak a közönség számára. D. e. 9—1 óráig hetfőn a régiségtár, kedden és pénteken a képtár, csütörtökön a természetiek tára, vasárnap pedig, az említett osztályok látogatva állnak nyitva.

— (A nemzeti színház) igazgatója kérvényt adott be Ö Felségéhez, hogy jövőre e müintézetünk, a számára adományozott segélypénznek teljes összegét kaphassa meg. Mert tudni kell, hogy e magas segélyzés összege évről évre mind jobban olvad, úgy hogy utóbbi időben 10,000 frtal volt kevesebb a meghatározott 50,000 frtnál.

Közlekedés.

— (A „Deák“ nevű hajó,) magyar nemzeti lobogó alatt, mozsárdurrogás, zeneszó, virágosó, s a roppant tömeg „Eljen Deák“ rivalgásai között márcz. 18. tengerre bocsátották. Francovich fiúmei polgár pedig elhozta Pestre az Eötvös nevű viselő hajó mintáját.

— (A közúti vaspálya) a f. hó első felében 22,321 személy szállítása után 2816 ft. 8 krajczárt vett be.

Mi újság?

— (A képviselőház) márczius 20-diki ülésében megkezdődött végre a közügyek érdemleges tárgyalása. Azt hiszszük, a jelen országgyűlésnek ennél fontosabb tárgya még nem volt. Nem csoda tehát, ha ily életbe vágó s hazánk és nemzetünk sorsára nézve eldöntő ügyben az eltérő nézetek minden oldalról nyilatkozni kívánnak; ily nagy dolgot nem lehet, nem szabad könnyedén, többséggel, szavazással dönteni el: a czél, hogy a nemzet is ismerje, értesse az indokokat s megnyugvást találjon bennök; ezt pedig csak a szabad megvitatás által lehet elérni. Ugy látszik, hosszú és kimerítő vitának nézhetünk elébe. Ez első ülésben csak 8 szónok beszélt, bár az ülés 1/2 3-kor végződött; s fölíratta magát közel száz. — Mielőtt a közügyekre nézve kiküldött 65-ös bizottság munkálata, s a két kisebbség ellenvéleményei felolvasattak volna (melyek azonban utóbb is egyszerűen felolvasottaknak tekintettek) — Böszörményi László hosszabb beszédben indokolta azon indítványát, hogy ezen ügy, illetőleg javaslatok, koronázás előtt ne is tárgyalassanak. Indítványa azonban viszhangra nem találván, a tárgyalás azonnal megkezdődött. A bizottsági többség javaslata ellen szóltak gróf Keglevich Béla, Madarász József, Kállay Ödön és báró Simonyi Lajos. A javaslat mellett Bánó József, Dáni Ferenc, Somssich Pál és Draskóczy Gyula. A nap koszoruja kétségkívül Somssich Pálé, ki ellenállhatlan dialektikával czafolta főleg Madarász és társai benyújtott ellenindítványát. — A beszéd sora Tisza Kálmánon volt, de a ház pihent figyelemmel hallgatni a baloldal vezér- szónokát s az ülést befejezni kívánta. — A márczius 21-iki ülésben először Tisza Kálmán emelt szót s a bizottsági többség véleménye ellen intézett beszédben különösen nyomatékozta, hogy ő ezen munkát által, ha az életbe lépne, hazánk függetlenségét veszélyeztetve hiszi. Beszédét a baloldal több ízben tetszésnyilatkozatokkal szakitotta félbe s végül hangos éljenzéssel kísérté. A javaslat ellen szóltak még Jókai Mór szónoki erővel és Domahidy F. csekély hatással. A bizottsági vélemény mellett először B. Eötvös József kultusz-miniszter kelt síkra, s határos beszédben mutogatta, hogy hazánk sem törvényei által, sem annál kevésbé tényleg, különösen a kül- és hadügyekben soha több befolyással nem bírt mint birna e munkálat alapján. Joannovics György összehasonlítást tett az osztrák-magyar és a svéd-norvég unió között. Tolnay Károly volt ma az utolsó szónok, mert a miniszterek 2 órakor Ö Felségé elnöklete alatt tartandó miniszteri tanácsra levén menendők, az ülést 1 1/2 órakor be kelle fejezni. A tárgyalás folytatattni fog. — A nevezetesebb beszédek a „Beszéd-tár“-ban egész terjedelmükben közlendjük.

— (A képviselőház) márcz. 20-iki ülésében megkezdődött végre a közügyek érdemleges tárgyalása. Azt hiszszük, a jelen országgyűlésnek ennél fontosabb tárgya még nem volt. Nem csoda tehát, ha ily életbe vágó s hazánk és nemzetünk sorsára nézve eldöntő ügyben az eltérő nézetek minden oldalról nyilatkozni kívánnak; ily nagy dolgot nem lehet, nem szabad könnyedén, többséggel, szavazással dönteni el: a czél, hogy a nemzet is ismerje, értesse az indokokat s megnyugvást találjon bennök; ezt pedig csak a szabad megvitatás által lehet elérni. Ugy látszik, hosszú és kimerítő vitának nézhetünk elébe. Ez első ülésben csak 8 szónok beszélt, bár az ülés 1/2 3-kor végződött; s fölíratta magát közel száz. — Mielőtt a közügyekre nézve kiküldött 65-ös bizottság munkálata, s a két kisebbség ellenvéleményei felolvasattak volna (melyek azonban utóbb is egyszerűen felolvasottaknak tekintettek) — Böszörményi László hosszabb beszédben indokolta azon indítványát, hogy ezen ügy, illetőleg javaslatok, koronázás előtt ne is tárgyalassanak. Indítványa azonban viszhangra nem találván, a tárgyalás azonnal megkezdődött. A bizottsági többség javaslata ellen szóltak gróf Keglevich Béla, Madarász József, Kállay Ödön és báró Simonyi Lajos. A javaslat mellett Bánó József, Dáni Ferenc, Somssich Pál és Draskóczy Gyula. A nap koszoruja kétségkívül Somssich Pálé, ki ellenállhatlan dialektikával czafolta főleg Madarász és társai benyújtott ellenindítványát. — A beszéd sora Tisza Kálmánon volt, de a ház pihent figyelemmel hallgatni a baloldal vezér- szónokát s az ülést befejezni kívánta. — A márczius 21-iki ülésben először Tisza Kálmán emelt szót s a bizottsági többség véleménye ellen intézett beszédben különösen nyomatékozta, hogy ő ezen munkát által, ha az életbe lépne, hazánk függetlenségét veszélyeztetve hiszi. Beszédét a baloldal több ízben tetszésnyilatkozatokkal szakitotta félbe s végül hangos éljenzéssel kísérté. A javaslat ellen szóltak még Jókai Mór szónoki erővel és Domahidy F. csekély hatással. A bizottsági vélemény mellett először B. Eötvös József kultusz-miniszter kelt síkra, s határos beszédben mutogatta, hogy hazánk sem törvényei által, sem annál kevésbé tényleg, különösen a kül- és hadügyekben soha több befolyással nem bírt mint birna e munkálat alapján. Joannovics György összehasonlítást tett az osztrák-magyar és a svéd-norvég unió között. Tolnay Károly volt ma az utolsó szónok, mert a miniszterek 2 órakor Ö Felségé elnöklete alatt tartandó miniszteri tanácsra levén menendők, az ülést 1 1/2 órakor be kelle fejezni. A tárgyalás folytatattni fog. — A nevezetesebb beszédek a „Beszéd-tár“-ban egész terjedelmükben közlendjük.

— (Beszterce erdélyi szász városban) a magyar miniszterium esküdtétének napját fényesen megünneplék. Mozsárlövés, zene és éljenzések mellett vonult a városi lakosság és a vidékről összesereglett nép az utcákra át, s a menet élén magyar és szász zászlókat lobogtattak. Az ünnepegyt fáklyament és 450 terítékű estély zárta be.

— (Mármaros hölgyei) márcz. 19-kén diszalbumot nyújtottak át Deák Ferencnek, febr. 22-ki beszéde alkalmából.

— (Gr. Péchy Manó) felmentetett az abauji főispánságtól, s titkos tanácsosi rangot nyert.

— (Bécsből) az a távirat érkezett, hogy f. hó 20-án három dandár indult a török határok felé, hogy ott figyelő állást foglaljanak.

— (Magyarországon) — egy újabb statisztikai adat szerint — ez idő szerint két zer ügyvéd működik. Arra mutat ez, hogy még mindig eléggé „pörlekedő“ nép vagyunk.

— (E. dekes előadások.) Berenczey László, ki 1862 óta Klagenfurtban volt belebbeve, azelőtt pedig 14 év alatt jóformán az egész föld kerékességét bejárta, gazdag tapasztalatait és élményeit nyilvános felolvasásokban szándékozik a pesti közönségnek előterjeszteni.

— (A megszünt erdélyi udvari kancellária) utolsó kinevezése Jakab Elekét érte, ki az irodalom terén is érdemeket szerzett. Az erdélyi fő-kormányzói levéltár igazgatójává nevezték ki.

— (A városi gazdasági bizottmány) egyik ülésében a mészaros-utca végén álló régi szoház-épület és dohányraktár leromboltatása végett tön lépést.

— (B. Beust miniszterhez) Buda-város részéről tisztelgő küldöttség ment, s b. Beust a hozzá intézett üdvözlő beszédre következőleg válaszolt: „Köszönöm önöknek uraim, személyemről nyilvánított kegyes és baráti nézeteket, s noha mint idegen jelentem meg, mégis sikerült a legfrövid-ebb idő alatt belátnom, hogy az Ausztriában uralkodó viszonyok csak Magyarország kívánásainak teljesítése által javíthatók, hogy Ausztria befelé úgy mint kifelé megerősüljön.“

— (A hivatalos lap) Tanárky Gedeon és Szabó Miklós kinevezését teszi közhírré, az első a vallás- és közoktatás miniszteriumában államtitkárrá, az utóbbi a hétszemélyes tábla közbirájává nevezetett ki.

— (Képviselőválasztás.) A leköszönt Kálóczy Lajos helyett a péri választókerületben képviselőül Rónay Jácint választott meg.

— (Az újonczóság) küszöbön lévén, Andrassy Gyula gróf miniszterelnök és honvédelmi miniszter Pestváros hatóságát felszólította, hogy az 1842—1846-ig született hadkötelezettek összeírásai lajstromát a miniszteriumhoz tegye át.

— (A koronázásra) nézve a P. H. szerint Ö Felsége a régi hagyományos módon udvari bizottságot szándékozik nevezni, mely az actus minden részleteit az ősi szokás és törvény szellemében megállapítsa. Ez udvari bizottság alkotására Ö Felsége, mint hírlék, Magyarország herceg-prímását s a magyar királyi miniszter-elnököt hivta fel, de abban valószínűleg valamennyi országzászlós részt veend. Továbbá ez alkalommal a fejdelmi pár hir szerint együtt fogna megkoronázatni, mi még eddig nem történt. A bécsi péntekvéden már rajzok készitettek koronázási érmekre.

— (Horvát Boldizsár) miniszterre nevezetésének tiszteletére Szombathely város nevelésügyi alapítványt tett, egyelőre 1000 frttal.

— (Az újonnan kinevezett országbíró, Majláth György) székfoglalása a magyar kir. kuriában márcz. 20-kán ment végre, s a herceg-prímás és b. Sennyey Pál volt főtárnokmester szintén ez alkalomkor foglalták el helyeiket a hétszemélyes táblánál. Az ünnepegy a hétszemélyes tábla tanács-teremben tartatott, mely kuriai tagokkal és más kitünőségekkel volt tele. Léway püspök és hét- személyűk üdvözlé az új országbíró, s ezután Simor J. herceg-prímás mondott rövid üdvözlő beszédet. Majd Melczér a kir. személynök a kir. tábla s Kies Andor a váltófelőrvényszék nevében üdvözölték az országbíró.

— (Simor János primás) boldogult előde megüült helyére igazgató taggá választottat a magyar tud. akademiánál.

— (Csíszárné Ö Felsége) Kecskemét város inségesei részére 500 frtot adományozott, melyet a helyigminiszter már is küldött rendeléské helyére.

— (Beszterce erdélyi szász városban) a magyar miniszterium esküdtétének napját fényesen megünneplék. Mozsárlövés, zene és éljenzések mellett vonult a városi lakosság és a vidékről összesereglett nép az utcákra át, s a menet élén magyar és szász zászlókat lobogtattak. Az ünnepegyt fáklyament és 450 terítékű estély zárta be.

— (Mármaros hölgyei) márcz. 19-kén diszalbumot nyújtottak át Deák Ferencnek, febr. 22-ki beszéde alkalmából.

— (Gr. Péchy Manó) felmentetett az abauji főispánságtól, s titkos tanácsosi rangot nyert.

— (Bécsből) az a távirat érkezett, hogy f. hó 20-án három dandár indult a török határok felé, hogy ott figyelő állást foglaljanak.

— (Magyarországon) — egy újabb statisztikai adat szerint — ez idő szerint két zer ügyvéd működik. Arra mutat ez, hogy még mindig eléggé „pörlekedő“ nép vagyunk.

— (E. dekes előadások.) Berenczey László, ki 1862 óta Klagenfurtban volt belebbeve, azelőtt pedig 14 év alatt jóformán az egész föld kerékességét bejárta, gazdag tapasztalatait és élményeit nyilvános felolvasásokban szándékozik a pesti közönségnek előterjeszteni.

— (A megszünt erdélyi udvari kancellária) utolsó kinevezése Jakab Elekét érte, ki az irodalom terén is érdemeket szerzett. Az erdélyi fő-kormányzói levéltár igazgatójává nevezték ki.

— (A városi gazdasági bizottmány) egyik ülésében a mészaros-utca végén álló régi szoház-épület és dohányraktár leromboltatása végett tön lépést.

— (B. Beust miniszterhez) Buda-város részéről tisztelgő küldöttség ment, s b. Beust a hozzá intézett üdvözlő beszédre következőleg válaszolt: „Köszönöm önöknek uraim, személyemről nyilvánított kegyes és baráti nézeteket, s noha mint idegen jelentem meg, mégis sikerült a legfrövid-ebb idő alatt belátnom, hogy az Ausztriában uralkodó viszonyok csak Magyarország kívánásainak teljesítése által javíthatók, hogy Ausztria befelé úgy mint kifelé megerősüljön.“

— (B. Beust miniszterhez) Buda-város részéről tisztelgő küldöttség ment, s b. Beust a hozzá intézett üdvözlő beszédre következőleg válaszolt: „Köszönöm önöknek uraim, személyemről nyilvánított kegyes és baráti nézeteket, s noha mint idegen jelentem meg, mégis sikerült a legfrövid-ebb idő alatt belátnom, hogy az Ausztriában uralkodó viszonyok csak Magyarország kívánásainak teljesítése által javíthatók, hogy Ausztria befelé úgy mint kifelé megerősüljön.“

H I R D E T É S E K.

Gyermek-vászonneműek és keresztelőkészletek.

Ingek. Főkötők. Felöltők. Vánkosok. Keresztelő készletek: 14, 18, 24, 36 frtig és fölebb, bármely színben.

TÜRSCH F.-nél Pesten, vaczi-utca 19-ik szám, a „nagy Kristóf“ mellett. 2020 (1-2)

Részletes árjegyzék bérmentve.

Tized-, valamint mindenféle mérlegek és súlyok,

minden üzlet vagy iroda számára alkalmasak a legnagyobb választékban és a legutányosb áron mindig kapható

SCHUK N. és TÁRSA

gyári raktárban, a király-utca, sarkán Pesten.

Tűz és feltörés ellen ment pénz-, könyv- és oklevélsekre nyelvek, ladácskák, patentirozott biztossági záruk (feltörés ellen mentesen) raktára 60 krtól 9 frtig darabját.

Másoló-gépek, gép-sodronyszegek, gépszijjak a legjobb talpbőrből.

Vizhatlan abroszok, bélyegsütő harapófogók, bélyegző ólom sat.

A legnagyobb vászonruha-raktárban

vaczi-utca,

„Ypsilantihoz“ Pesten,

kaphatók a legolcsóbb áron és legnagyobb választékban mindenféle fehérneműk férfiak, hölgyek és gyermekek számára,

- 20000 darabnál több férfi- ingek rumburgi vagy hollandi vaszonból darabja 2 ft 75 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft.
- 10000 darabnál több színes férfi- ingek 1000 különböző mintában, régebbi mintája 1 ft 80 kr, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft.
- Fehér pamut madapolon férfi- ingek 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft.
- Férfi- ingek rumburgi és hollandi vaszonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft.
- Női ingek rumburgi és hollandi vaszonból hímzve 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia melmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.
- Fü- ingek vaszonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft, 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
- Színes fü- ingek 4 éves 1 ft 10 kr., 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 10 éves 1 ft 60 kr., 12 éves 1 ft 75 kr, 14 éves 1 ft 65 kr., 2 ft 10 kr., 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 és 17 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.
- Mindenemű tell also mellények, nadragok, harisnyak és egyéb tell cikkek férfiak és hölgyek számára nagy választékban.
- Főraktár a legjobb amerikai krinolinok fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 ftől 8 ftig.
- Színes also szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr.

Legnagyobb raktár

ujjonan megjobbitott Ligno-ne-lámpák, biztonságos ésvarovokkal, u. m: asztali-, pincze-, konyha-, istálló-, fall- és függő-lámpák, valamint társzerszámok.

6-7 órai égetés 2 krajczárba kerül!

s világossága 2 milly stearin-gyertyával felér! Kapható darabonként: 40, 45, 50, 60, 65, 70, 80, 90 kr. 1 ft, 1 ft 10, 1 ft 40 s 1 ft 50 kr., tüz-biztos gazdasági ligo-lámpák, 3 ft, és 3 ft 50 kr. az idényomott rajz szerint különösen ajánlatsnak gazdaságok, molnárók és cukor-gyárak számára.

Petroleum-lámpák minden nemben.

Legjobbabb ligo-lámpa-bádog-palackokban vagy fontaszámra, beföldi s amerikai petroleum a legutányosb áron.

Szagtalan szoba-ürszókek egészen érezből, be-téttel s kettős zárral, finoman lakkozva, bőrvánkos-ak együtt 10 és 12 forintjával.

Levélbeli megrendelések postai utánvét mellett gyorsan s pontosan teljesítetnek.

2040 (2-3)

MAGVAK S NÖVÉNYEK.

Alólirottak van szerencsése a t. oz virág- s növények minden barátait tisztelettel tudatni, hogy legújabb s gazdagon ellátott magvak s növények árjegyzéke 1867-ik évről megjelent, s kiváncsokra bérmentestive küldetük meg.

ABEL RUDOLF és TÁRSA

mag- s növénykereskedők Heltzingen Bees mellett.

VERDAUNGS-PASTILLEN

AUS LACTAS SODAE UND MAGNESIA

VON BURIN DU BUISSON

Ezen kitünő gyógyszer a leghíresebb párisi orvosok által az emésztés hábor-gatása esetében a gyomorban s belekben, gyomorláz, gyomorlob, lassú és fájdalmas emésztés, a gázok gyülemlése, gyomor és bél felfuvalások, az éves utáni hányás, étvágy-hiány és olvasványodás ellen, továbbá sárgaság s más egyéb máj- és vesebetegségeken rendeltetik. A főraktár egész Magyarországra nézve: Török József gyógyszerész uránl Pesten, király-utca 7. sz. a.

1935 (4-12)

Dr. DROMSLEIN MOSDÓVIZE.

Ezen szépítőszert a legbiztosab er- dménynyel használtatik, mindennemű foltok, szepők, sárga vagy sűrűke bőrszín, bőrtakák s bőrfekélyek sat. ellen. A bőrt csil-logó fehérré, gyöngéddé és simává teszi s annak bárszonszerű s nyulókony kinézést kölcsönöz egész a legkésőbb korig.

**** (A pesti állatkertnek) gr. Wenckheim Krisztina nyolcz fácskát ajándékozott.**
**** (A párisi világkiállításra) több magyar népezenetársaság készül: a Patikárosok Pestről, Balázs Kálmán Debreczenből, s Farkas Miksa Győről. Türről pattant csárdásaik bizonyosan tetszeni fognak az élénk francziáknak.**
— (Cséfolat.) Lapunk 7-ik számában foglalt azonközleményre, miszerint Szarvason a kisedő-voda javára a népkörben bál tartatott annak tisztá-jóvedelme 64 o. 6 frt lett volna. Pál József óvodai pénztárnok urtól azon tudósítást vettük, miszerint az egész közlemény valótlan; mert sem ily bál nem tartatott, sem ily czímen az óvodai pénztárba semmi be nem folyt. — Sajnáljuk, hogy a hozzánk érkezett tudósítás, melynek hitelességében két-kedni okunk nem lehetett, ily félreértés alapján szolgált, s meg nem foghatjuk, mi öröme telhetik valakinek hasonló légből kapott tudósítások be-küldésében.

**** (Utazás sorshuzás útján.)** Vállalkozók uta-zást rendeznek a párisi világtárlatra, sorsolás út-ján. Egy sorsjegy ára csak 1 ft. 50 kr. III. és 2 ft. 50 kr. II. osztályon utazással. Az összes sor-jegyek huzása f. é. april 17-én lesz. Nyerő szám az, melyet e napon a bécsi kis lotteriai első hu-zásra huzni fognak. A ki nyer, kap egy jegyet, melylyel az illető osztályon Párisba utazhatik, ott időzhet 10 napig teljes ellátással étel-, ital- és szállásra nézve. Jegyek válthatók Hercz János könyvnyomlás és Herzbeg S. váltóüzletében.

**** (Az állatkertbe) bemeneti bérletet nyitnak** egy évre. Csaldái jegy 18 ft., személyes jegy 8 ft., nevelői jegy 4 ft., növeldei jegy 3 ft., dajkajegy 2 ft. Bérletet bármely naptól lehet. Május elsőtől október végéig minden csütörtökön egyedül rész-vényesek és bérlők használják a kert, s ily na-pokon reünioik és állatkerti fölvélasások lesznek. Bérlőknek egész éven át szabad a bemenet, s a mely nap bérletnek attól számítják az évi bérletet. Vidékieknek egy óra szóló jegyet is adnak. Bér-letszámot a társulat csak 10-et tarthat rendkívüli alkalmakkor.

**** (Népmagyaritások.)** Klein József aradvá-rosi főügyész és családja „Kis-“re, Hartmann József cs. kir. adófélgyelő „Keményi-“re, Flink Károly pesti kereskedelmi ügynök „Filaki-“ra, Unger György, pozsony megyei szolgabíró „Ung-vári-“ra, Kreil György székeskúti lakos „Urany-“ra, Zajnicsek János esztergomi pap pedig „Zajnay-“ra változtatott neveiket.

† (Halálhíradás.) Fogarassi János hétszemélyű nő és magy. tud. akad. rendes tag neje szül. Tretter Erzsébet f. hó 16-án élete 67-ik, s házasságuk 31-ik évében elhunyt.

— (Adakozás.) A hazai inségek számára Csepreghy Ferenc ur Münchenből 7 ft. 84 krt küldött be szerkesztőségünkhez, az ottani magyar iparos ifjak által febr. 25-kén rendezett tánczvil-galom tiszta jövedelméből.

— (Adakozás.) N.-Beregéről Ferge József ref. lelkes urtól a következő levelet vettük: „A „Hon-“ című lapból olvastuk Márk Mózes szász-kuti lelkes levélét Czeldér Mártonhoz, melyben írja, hogy nemcsak halgatói, hanem ő és családja is éheznek... A napzásmos, iparos mindennap kereshet valamit, de a lelkes nem hagyhatja el az oltárt, ez okból a körünkben gyült egynehány fillért, melyet ide zártan küldök, egyenesen a nevezett lelkes ur részére kívánjuk által adatni.“ N.-Beregen Márk Mózes szász-kuti lelkes részére adakoztak: Kopor István városbírája 5 ft., Te-lendi Erzsébet 1 ft., Kinszler Sámuel 50 kr., Terge-Bereztyk Teréz 30 kr. Összesen 7 ft. 30 kr.

— (Könyveladás.) A kisedővő intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület képezdében következő könyvek adatait el az intézet javára: **Vadászat-tudomány;** írta Pák Dienes, kemény

kötésben, ára 2 ft. — **Lélektan** az agytani rend-szer nyomán; írta Szárics Jenő (Szárics Kár. ur ajándéka), kemény kötésben; ára 2 ft. — **A nemzetiségi kérdés Magyarországon szerb szempontról;** írta Popovics Milos. (Sárcevsics Ambrus ur aján-déka); ára 1 ft. 20 kr. — **Szabadság, tekintély és egyház;** írta és ajándékozta Mennyei József, ára 50 kr. — **Növeltség;** írta és ajándékozta Rapos József, ára 25 kr. — **A köznevelés alapintézetei ha-zárdában;** írta R. J.; ára 25 kr. — **Lelencz-ház-e vagy teljes köznevelés?** írta R. J.; ára 25 kr. — **A szegény ember és gyermekei;** írta Wargha Ist-ván, ára 20 kr.

Megjelent új könyvek.

Tompa Mihály legújabb költeményei. Pest. (Hecke-nast.) Ára 1 ft. 20.
Arany János kisebb költeményei. Harmadik kiadás Pest. (Ráh M.) Két kötet. Ára 2 ft. 50 kr.
A közö- viszonyok rendezésére vonatkozó ok-mánytár. Pest (Heckenast.) Ára 1 ft.
Elemi sikmertan. Irta Corzan-Accendano Gábor. Pest. (Heckenast.) Ára 2 ft.
Svada Romana. Latin nyelvben gyakorló, latin iro-dalomba bevezető kéziköny. Szerkesztette Mihályi Károly. Pest. (Heckenast.) I. folyam ára 60 kr., II. f. 50 kr.
Robinson Crusoe élete és kalandjai. Angol után a magyar népszámszámátolgozva. 114 képpel. Pest. (Hecke-nast.) Ára 50 kr.
Tündérmesék. A legkedveltebb gyűjteményekből összeállítva. Pest. (Heckenast.) Ára 50 kr.
Jegyzetek a Tokaj-hegylaj borászathoz. Saját tapasztalásából összegyűjté Tolcsvai Nagy Ignác. Sárospatak. (Forster.) Ára 50 kr.
Magyarország közig. 1848-ig s 1848-ban. Szerk. Boross Mihály. Pest. (Osterlamm.) Ára 1 ft.
Ünnepi szónokok, melyek főtiszt. Karsay Sándor urnak, mint a dunántúli ágost. hitv. egyházkerület super-intendensének, és t. szentmártoni Radó Ignác urnak, mint ugyanazon egyházker. vitásági felügyelőjének hivata-laikba lett ünnepeik beiktatásuk alkalmával tartattak Győrött, nov. 28-án 1866. — Sopron. Ára 40 kr.

Nemzeti színház.

Péntek, márc. 15. „A szövetségesek.“ Francia vigá-ték 3 felvonásban.
Szombat, márc. 16. „A szidóni.“ Dalmú 5 felvonásban. Zenejét írta Halewy.
Vasárnap, márc. 17. Díszelőadás Ú Felsege tiszte-letére, a színház ünnepi teljes kiváltság mellett: „Illa, vagy a huszárborz.“ Eredeti dalmú 3 felvonásban. Zene-jét szerzte Doppler Ferenc.
Hétfő, márc. 18. „Mátyás király lesz.“ Színmű 5 fel-vonásban. Irta Szilagyi.
Kedd, márc. 19. „A tévedt nő.“ Opera 4 felvonásban. Verdítől. A második felvonás alatt Ú Felsege is egész váratlanul megjelent. A nagy számu közönség hangos élje-nekkel fogadta az uralkodót, ki mellet az udvari páholy-ban a két miniszterelnök: gróf Andrássy Gyula és b. Beust is jelen volt.
Szerda, márc. 20. „A csapódár.“ Vigjáték 3 felvon. Irta Sardou, ford. Herczik A. és Pésius Gy.
Csütörtök, márc. 21. „Lalla-Roukh.“ Regényes opera 2 felv. David Feliciantól.

Szerkesztők mondánivaló.

— Debreczen. Δ. Köszönet a küldeményért. Nagyra becsüljük az ily régi és ily jeles munkatársak megfizető bizalmát, melylyel az új szerkesztőség iránt is viseltetnek. Igyekezni fogunk meg is érdemelni azt. Hogy a közléssel semmit sem késtünk — jele, hogy a régi jó viszony fen-tartását részünkről ohajjuk legmelegebben. — Sz. K. is küldi szives üdvözlöt.

— Körösparti. Prózában megjárni az ily józan fel-fogás, de a költészethez valami egyéb is kell még.

— A hazához. Népdalok. Még nem elég érettek arra, hogy közrebeváthattok. Egy év múlva jobbat várunk.

— Deak Ferenczhez. Oly érzelmet, melyeket mind-nyáján osztnak, de nem úgy kifejezve, mint ohajtanók. Ma-radion homályban.

— Kecskemet. B. G. A népdal elég jó arra, hogy a nép ajkára is átmenjen; de bocssáson meg, hogy külsését egész bizonyossággal nem érhetjük. Mint költemény né-lkülözi az egység, mint népdal néhol a naivságot. A refrain hangzatlans. Telik ottan jobb is: arra várunk.

— R. T. Jan. atavasz... A kiváló költeményre igyek-szünk mielőbb szer. keríteni.

— Bécs. Sch. Gy. A Ácsinas lap előf. ára évnegyedre 1 ft 50 kr.

— Mező-Tur. T. E. Elkésztet.

— Páris. Sz. D. A P. U.-ba szántakat hétfőre, a V. U.-ba szerdára kérjük.

— N.-Várad. A „Nimphae thermalis“ jobban ilvén a másik vállalatba, oda szolgáltattuk át.

— Kassa. J. F. Mi nem ígérünk, mint eddig sem adtunk mellékleletül külön műlapokat; de igyekszünk a szövegbe tett illusztrációink folytonos tökélyesítése által kárpótolni a gyakran nagyon is ephe-mer becú ilyes mel-lékletek hiányát. S van egyes számunk, melynek képei többre is kerülnek, többet is érnek némely agyvezetett műlapnál.

— Arad. Sz. J. Hasonló tárgyakkal itt is el vagyunk halmozva.

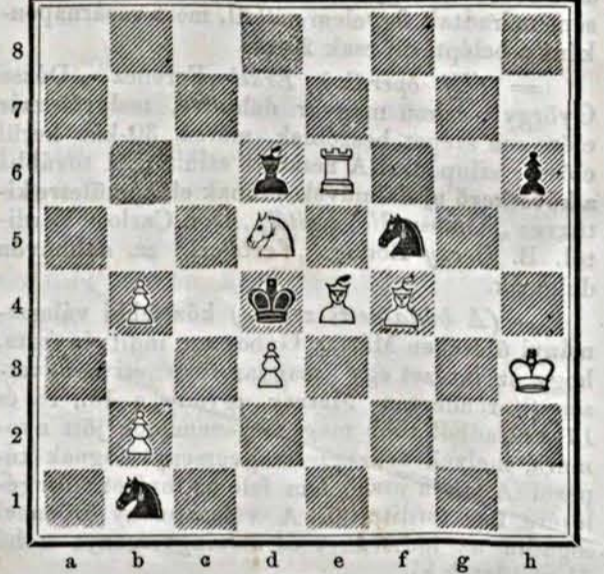
— Buda. S-i. Köszönjük a figyelmet. Ama lap adatai nem épen helyesek, de az egész dolog sokkal lényegtele-nebb, mintsem felszólalásra érdemes volna. Hadd teljék kedve benne az illetők!

— München. Cs. F. A. V. U. és P. U.-ra az előfizetés a külföldre postadíjjal együtt 8 ft. 12 kr., a B. M.-ra 4 ft. 4 kr. A fennmaradt összeget a meghagyás szerint az ada-kozsok sorozatába igittatuk.

— A Vasárnapi Ujság régebbi évfolyamából eladók: az 1856-ik évi folyam második fele, s az 1857, 1858, 1859, 1860-ik évi folyamok. — Ára valamennyinek összesen 16 ft. A megrendelő levél Szabó János urhoz Bujára inté-zendő. A nevezett évfolyamok tiszták, hiánytalanok, s czim-lappal, tartalom-jegyzékkel ellátvak.

SAKKJÁTÉK.

381-dik sz. f. — Szirmay Jánostól. Sötét.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 374-dik számú feladvány megfejtése.

- Világos.** 1. Bc6-c6 h5-h4
- 2. Bc6-c7: h4-g3:
- 3. Hf3-c6 tetez. sz.
- 4. Hc6-e7 mat.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — **Géles:** Glesinger Zsigmond. — **Pesten:** Rakovszky Ala-dár. — **Nagy-Körösten:** A kaszinói sakk-kör. — **Talpason:** Kabdó Kálmán. — **Török-Kanisán:** Baczó Frigyes. — **Harasztaban:** Gr. Festetics Benno. — **A pesti sakk-kör.**

Revid értesítések. Széled. A. S. A levél igen későn jött. **Több oldalról** érkezett felszólalás, a 371-ik felad-ványt illetőleg, megjegyezzük, miszerint tagadhatlan tény, hogy 12-féle mat mellett egy ellenhuzás kikerülte a nagy mester figyelméből. Különbön egy 17-re állított világos gya-log a feladványt tökéletesen helyreírta. Hogy ezt annak idejében nem köztük, oka, mert nem akartuk megfejtőink-kei ujjonnan postabélyeggel és levelek beklédésével ter-helni.

Ütölagoz figyelmeztetés. A 372-ik és 373-ik felad-ványokat még helyesen fejtették meg: **Harasztaban:** Gr. Festetics Benno. — **Török-Kanisán:** Baczó Frigyes.

Lapunk mi számához van esatolva a „Magyar Ujság“ című politikai napilap, — a „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdon-ságok“ előfizetési fölhívása, azok számára, kik csupán a „Vasárnapi Ujság“ -ra vannak előfizetve.

M-llekklet: „Magyarország Képek-ben“ című honismertető folyóirat mutat-vány-lapja, és előfizetési fölhívás, a „Divat-világ“ című szépirodalmi és divattlapra.

TARTALOM.

Lonovics József (arczkép). — Két sonett. — II. Rá-kóczi Ferencz levélára. — Vádról hazatérő oláhok (kép-pel). — Beszterce (képpel). — Ó Felsege Buda-Pesten (képpel). — Valami a táplálék hatásáról. — Debreczeni levél. — Magyar hadvezérek az osztrák hadseregben. — Egyvölgy. — Török. — A Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdon-ságok“ tisztelt közönségéhez. — Irodalom és művé-szet. — Közintézetek, események. — Közlekedés. — MI új-ság? — Adakozás. — Megjelent új könyvek. — Nemzeti szimbáz. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós.

HETI-NAPTÁR.																
Hónapi-és hetinap	Katholikuskés protestáns naptár	Görög-oro-sz naptár	Izraeliták naptára	N a p			H o l d									
	Márczius naptár	Márczius (ó) naptár	Vádar R.	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.							
24 Vasár.	F 3 Gábor jóan. F 3 Oenli	12 A 2 bójtben	17	f. p. ó. p. ó. p. ó. p. ó. p.	3	21	5	58	6	16	230	50	10	43	8	2
25 Hétfő	Gyüm. o. B. A. Gy. o. B. Ász.	13 Nicephor	18	4	20	5	56	6	17	242	55	11	42	8	87	
	Kedd Jenő, Manó	14 Benedek	19	5	20	5	53	6	19	254	52	regg.	9	17		
	Szerda Bójt középe	15 Agapius	20	6	19	5	51	6	21	266	46	0	34	9	58	
	28 Csütör. Sixtus pápa	16 Sa-inus	21	7	18	5	49	6	22	278	39	1	23	10	46	
	29 Péntek Eustáz, Jónás	17 Elek	22	8	18	5	48	6	23	290	39	2	7	11	88	
	30 Szomb. Angyala szüz	18 Cnyrl	23 Sab. Parl	9	17	6	45	6	25	302	57	3	48			

Hold változásai. ● Ujjhold csütörtökön, 4-én, 11 óra 20 perczkor este.

RÖCK ISTVÁN GÉPGYARA

Pesten, Ferenczváros soroksári-ut 20. sz. a.

Ajánlom a t. cz. gazdaközönség figyelmébe, minden a tavaszi időnyre szükségeltető gazdasági gépeimet, nevezetesen mindennemű szántásra alkalmas vas-ekéimet, taligával vagy anélkül, fa és vas-bor-nákat, rögtörő és vetőgépeket, valamint kukoriczamorzsoló, zecsakavágó, zúzó gépeket.

Ajánlom továbbá elismert jelességű Rök-féle tisztító s zsákoló cséplőgépeimet, Hens man és amerikai cséplőket, hajtógépeket (Güppel) kisebb és nagyobb löerőre alkalmazott örlőmalomokat, különösen ajánlom a két köves 8 löerőjű gőzép vagy Locomobilhez alkalmazott örlőmalomaimat, bel- vagy külföldi kövekkel. Készülnek s nagyrészen készen is kaphatók gyáramban mindenféle nagy-ságú gőzgépek, kazánval vagy anélkül, olaj- és borsajtók, vasesztégek, könyvnyomdai gépek és kisebb vagy nagyobb szivattyúk; elvállalok bármily nagyságú gézmunkák akár egyszerű, akár egész finom örlései berendezését.

A fent elősorolt gépek gyáramban többnyire készen kaphatók, s azoknak czélszerűsége és szilárdsága, valamint czélnak megfelelő munkaképességéről kezeskedem.

Tisztelettel felkérem azon t. cz. földbirtokos urakat, kik a bekövetkező cséplési időnyre, akár gőz, akár peidg löerőjű cséplőket szándékoznak tölem venni, avagy ha már lyfajta gépeknek birtokukban vannak, becses megrendeléseiket, ugy ez utóbbiaknál szükséges javítási intézkedéseiket, mielőbb megtenni sziveskedjenek, hogy én azoknak a kellő időre megfelelhessenek. Egyuttal kérem figyelembe venni, miszerint gépjavitás végett utazó gépész-segédék közül csupán azok megbízhatók, kiknek gyáramból irásbeli meg-hatalmazásuk, s ez évben 1867. jegyzett a gyári pecséttel ellátott könyvecskék vannak.

RÖCK ISTVÁN s. k.
gép-gyártulajdonos.

2028 (6-6)

Képes árjegyzékkel bérmentve ingyen szolgálók

Fristöltésű keserűvíz

a budai Rákóczi-ásvány-keserűs-forrásból.

Kapható Buda-Pest minden fűszerkereskedésében s a nagyobb tartományi városokban.

Ezen budai Rákóczi-ásvány-keserűvíz, mely a kir. magyar orvosi egyetem mütermében pontosan megvizsgáltatván, egy bécsi font (82 lat = 7680 szemer) víz 370,773 szemer szilárd alkatrezseket tartalmaz, mely közt 154,2720 szemer kénvas magnesia található, hogy ha tehát a kénvas magnesia tömege jegezesített állapo-tban számitva kinyomatik, akkor egy bécsi font viznek tartalma 316,259, azaz 1 1/4 lat 16 szemer jegezesített kénvas magnesia (keserűs). — Összehasonlítván tehát ezen vizet, annak sőgazdag tartalmát tekintve, — az országban eddig ismert s a kereskedésbe hozott hasonemű ásványvizsekkel, — mindenesetre a budai Rákóczi-ásvány viz a legedényesebb ásványvizsek közé tartozik, s a betegségek mindazon neiben hasz-nálható, melyekben a pillanai, náiduszúci s minden más egyéb hasonemű keserű-viznek hathatónak bizonyultak be, azon különbséggel, hogy a budai Rákóczi-forrásból földalumulatlan sőgazdag tartalmánál fogva sokkal kevesebb adag kívánatik a gyógyísker előidézésére.

Losér testvérek,
a budai Rákóczi-ásványforrás tulajdonosa.

Pesten, Erzsébet-tér 1. sz. a.

2060 (1-3)

Altesti-sérvben szenvedőknek.

Alulírott már több év óta egy hatalmas sérvkenőcsnek van birtokában, melyet környezetében rendkívüli szerencsével használt. A meggyógyultak részéről történt szá-kadatul felbátorítónak engedve — fellépek azzal egy tágas hatáskör elé, s ajánlom a kútnő s egyáltalában semmi ártalmas anyagokat magában nem foglaló szert mindazok-nak, kik sérvben szenvednek. — A fájdalmas sérvszeret e kendőcsel egyszerűen reggel és este bedörzsölgöztetnek, s annak alkalmazása semmiféle kellemetlenségekkel íssekötve nines. Megrendelhető egyedül a készítőnél magánál STURZENEGGER GOTTLIEB-nél Herisában (Helvetiában). Egy tegely ára 2 ft. 25 kr. — Postai utánvételek nines he yé.

2043 (2-11)

Egy freyburgi 15 francos sorsjegy,

melynek évenként 3 huzása van s 1914-ik évig játszik, 50,000 s 40,000 frank nyere-ményvel mindenkinek ingyen adatik, ki alulírottak pénzváltóirodájában 1 db. 1864-ki 100 ftos sorsjegyet vesz — 21 havonként 5 ft. részletfizetés mellett.

Az utolsó részlet befizetése után a vevőnek 1 db. 1864-ki 100 ftos, s 1 db. frei-burgi eredeti sorsjegy s olgaltatik ki.

IGERVÉNYEK: 200,000 ft. nyerevényvel 3 ft. 50 kr. s bélyegdíj 50 kr.; 5 db. 19 ft., 10 db. csak 37 ft. — 1 db. 1864-ki sorsjegy 2 huzá-sára, mely április 15. és június 1-én történik, 5 ft., s magára az ápril 10-ki huzásra 2 ft. s bélyegdíj 50 kr.

Mallandi sorsjegyek

3 huzás évenként, 100,000, 50,000 lira főnyereményvel. 1 eredeti sorsjegy ára 6 ft. mindennemű állam-, ipar- és sorsjateki ipar-papirokra, az árúfolym 85%-ig adatik.

Társasági játékok, 2059 (1-2)

20 minden ausztriai sorsjegyre, egy 35 ftos badeni sorsjegy hozzáadásával, 25 részlet-befizetéssel. A befizetés nem vész el, minthogy a társaság felozulásiával a sorsjegyek eladatnak, s az egész bejutt összeg a 20 részvevő közt felosztatik.

KÁROLY JÓZSEF

pénzváltóirodája Pesten, harminczad-utca 3. sz. a.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztav. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

A t. szülékhez!

A gyermekek részére megkívánható leg-jobb egészségnek fenntarthatása tekintetéből ügyelmeztetem a t. szülék az e biztos hatáson és általán kedvelni „Gilisztacsokoládé-mű” és tiszta lélekkel tanácsolom a t. szülöknek gyermekeiknek — akár van gyanu gilisztás ai apotra, akár nines — minden 3-ik hónapban a giliszta ellen miszerint beadni; az ok, hogy miért? azon göngyölkéken olvasható, melyekbe a szeletek takarvák a használati utasítással együtt s hín igazolja mind ezen állításomat a könyvecskémben körülírt 61 hiteles bizonylat.

Kapható Pesten Török József gyógy-szerész és Thallmeier és társa uraknál.

Egy darab 20 kr. és nálam Tokajban 6 darab 1 ft. o. ó.

Megrendelhető posta-utánvét mellett az egész birodalomban.

Króczter Ágoston s. k.

1990 (6-12) gyógyszerész Tokajban.

Fris VETŐMAGVAK,

ugymint:

Lóhere, valódi francia és magyar luczerna.

Lóhere, stajer vörös.

Régi here, fehér hollandi.

Vadóc (Bergas), angol, francia olasz, belöldi.

Régi esibehér (Spörgel).

Baltaczim (Esparcette).

Czokor- és takarmány-czéklerépa.

Tarlo-répa.

Bükköny, mohar, nyári- és ősz-repce.

Tavaszi-buza és rozs.

Pohánka.

Mezel komacsin (Timotheusgras).

Burnóttú (Pimpinella).

Akazafa-magvak és más magfajok.

Marhasó és tragyasó.

Olaj-pogácsa.

Szappangyökér, vagdalt és örlött.

Gabona-zsajok és gyékények.

Gép-olaj, legjobb minőségű dísznő-zsír és haj.

Angol patent-köcs- és gépkenés.

Fekete labdó virágokhoz.

Jó minőségben és jutá-nyos áron kaphatók: 1977 (8-13)

Halbauer G. János

kereskedésében Pesten.

Raktára és irodája saj t házában

Terézváros, Rombach-utca 7. szám a

Régi pénzeket

és mindennemű régiséget, dragakövet, gyöngyöt, színeskővet, aranyt, ezüstöt, ásványokat vess és eszerül a legmagasb áron. 1991 (3-4)

Régiségek és természetiek irodája,

Pesten, Dorottya-utca s Lloyd épü-letben, 14. sz. a.,

hol egy nagy választéku raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, óvek és mentekötőkől a legelőbb áron, ugy-szintén egy nagy raktár ásványok, lep-kek, bogarak, madártojások, tojások, szemüvegek is található.

Ház-telek és ház

Pesten, a Terézvárosban el-adandó. E tárgybani bővebb tudósítást ad a Vasárnapi Újság kiadó hivatala, egye-tem-utca 4. sz. a.

Szőlővesszők.

A legjobb faj vörös, töves és sima még folytonosan kaphatók alulírott-nál Egerben.

Sir Antal.

2050 (8-3)

Pest, márczius 31-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Újság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Újság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Újság és Politkai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyszer hasábotott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba, háromszori vagy többször ígtatásnál csak 7 krba számitatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppeltik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasensteín és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Fest Imre.

Hazánk minden tekintetben nagy válság pontján áll. E fordulóponton kezdődő irá-nyoktól függ jövődönk, sőt fennmaradá-sunk. Ha nemzeti érdekeinket helyesen tud-juk felfogni, ha mindazt mit tölünk a kor, a változott viszonyok, a fejlődés természe-tis törvényei, a nép és a külföld igényelnek sőt sürgetőleg követelnek, teljesíteni bírjuk, — akkor hazánk nemcsak szerencsésen át-esik a jelen válságon, de sőt ettől számi-tandja szebb jövődönkének egy új időszakát.

Azon szempontok között, melyeknek ma irányadóknak kell lenniök, egyik legfonto-sabb az, hogy szellemi és anyagi érdekeinket egyensulyba hozzuk. Ez azon nagy elv, melyet a jelen század első felében, a nemzeti ébredés ama korszakában, a nagy Széchenyi István oly hatalmas szóval, annyi tettel és példával kötött a nemzet szívére. S egész 48-ig, a szellemi és anyagi érde-kek párhuzamosan is haladtak, és bár a kezdet nehézségeivel küzd-ve, a hazafi szív a nemzeti felvirágzás reményére elég alapot talált az anyagi téren tett nagy-szerű kezdeményekben is. A for-radalom legyőzötését követett években egyszerre, mint fa-gyasztó dér nehezédék a légkör mindenre, mi Magyarországon virágzásnak indult. S míg egyfe-lől mind arra, mi szellemi érde-keinket illette, és első rendben politikai közéletünkre s törvény-hozásunkra a legszorosabb kor-látok lehetlenítő sulya nehezült, addig részint szándékosan, csak-hogy megrontasunk, részint egy eszeveszett kül- és belpolitika kényszerű következményeül, min-den, a mi anyagiilag elszegényíté-sínket vonhatta maga után, egye-nesen és közvetőleg elkövettetett ellenünk. Egyenesen, a ránk rótt borzasztó adók által; közvetőleg pedig az ál-tal, hogy termelő képességünkre, iparunkra, kereskedelmünkre, illetőleg azok kifejtésére s virágzására nemcsak semmi figyelem nem fordítottak, de sőt hátraszorításunkra min-den megtörtént, s míg az adók egyre neve-kedtek, adófizető képességünk egyre fogyott.

FEST IMRE.
(Boros és Doctor fényképe után.)

tünk. Azért különös figyelmünket érdemlik a visszanyert magyar kormányzatnak azon ágai, melyek az anyagi érdekek terét ismét elfoglalták; különös figyelmünket azon de-rék férfiak is, kik e kormányzatban haz anyagi érdekek terére állottak.

Azon férfiak között, kiktől e téren, mult-

Midőn most, 18 év sanyaruságai után, hazánk, nemzetünk ismét saját kezeibe veszi érdekeinek s ügyeinek önálló intézését, is-mét helyre kell állitania azon egyensulyt, mely szellemi és anyagi érdekek közt egyfe-lől, s másfelől azon eszközök és intézmé-nyek közt van, miktől nemzetünk jóléte, fölvirágzása, s egész jövődönk feltételeze van. S mert a lélek nem fejlődhetik szaba-don, ha satnyán sindevész a test, — azért szellemi emelkedésünk első követelménye, hogy visszanyerjük ismét a tért, melyet az anyagi jólétben s fölvirágzásban elvesztet-

joknál fogva, hazánk jövője méltán sokat vár: kétségkívül egyik Fest Imre, ki köztu-domás szerint, az ipar-, kereskedelem- és közzgazdasági miniszteriumban a fontos államtitkári helyet fogja elfoglalni, s kinek arczképét és élete s eddigi tevékenysége fő-vonásait ezennel olvasóinknak bemutatjuk.

Fest Imre született 1817-ben, november 3-kán, Szepes-Váralján, hol elemi iskoláit kijárván, további képeztetését Késmárkon, Miskolczon, Eperjesen, a mindhárom helyt virágzó protestáns iskolákban nyerte, s már első fiatalágában kitűnt egy szorgalma mint szelid és nyajas egyensége által. A gymnasium s bölcsészeti tanfolyamok végeztével, jogi tan-folyamra előbb Debreczenben, s azt utóbb Pesten, az egyetemen végezte. 1839-ben ügyvédi okle-velet nyert, mint oly szükséges valamit, a mit akkor tájban egy jóra való magyar ember sem igen nélkülözhetett, habár annak köz-vetlen hasznát venni nem akarta is. S Fest épen ez utóbbiak közé tartozott s már a következő évben (1840.) jegyzőjévé lett a felső-magyarországi bányá-pol-gárság egyesületének, s mint e testület küldöttje, részt vett az 1843-dik évi pozsonyi ország-gyűlésen, az új bányatörvény-könyv kidolgozásában.

Pozsonból visszatérve, ismét előbbi gyakorlati működését folytatta s 1846 óta a vasterme-lés és gyártás óriási fontosságát s azon szükségesét fölismerve, hogy hazánk e téren a külföld-del versenyezzen és pedig siker-rel versenyezessen, — a vasgyári vállala-tokban kezdett résztvenni, s egyszersmind az iparegylet szepesi képviselője volt.

1848-ban mind Szepesmegye, mind a XVI. szepesi város-kerület körében, tevé-keny részt vett a politikai újra ébredt élet-ben és a közzgazgatásban is. De 1849-ben